

LUKIOON VALMISTAVAN KOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

2021, VANTAAN KAUPUNKI

SISÄLLYSLUETTELO

1 LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVAN KOULUTUKSEN TEHTÄVÄ	4
2 KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT JA OPINTOJEN RAKENNE	5
2 .1 Opintojen rakenne	6
2 .2 Perusopetuksen opintojen suorittaminen	7
2 .3 Lukiokoulutuksen opintojen suorittaminen	7
3 OPETUSSUUNNITELMA.....	9
4 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	11
4.1 Arvoperusta.....	11
4.2 Oppimiskäsitys.....	11
4.3 Toimintakulttuuri	12
Vantaan kaupunki.....	12
Yhteistyö ja osallistuminen lukion toimintaan.....	12
4 .4 Opiskeluympäristö ja työtavat.....	13
5 OPISKELUN OHJAUS JA TUKI.....	14
5 .1 Ohjauksen järjestäminen	14
5 .2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma	15
5 .3 Opiskeluhoolto	15
5 .4 Oppimisen ja opiskelun tuki	16
5 .5 Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista	17
5 .6 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	18

6 OPPIMISTAVOITTEET JA OPETUKSEN KESKEISET SISÄLLÖT	20
6.1 Opetuksen yleiset tavoitteet	20
6.2 Laaja-alainen osaaminen.....	20
6.3.1 Äidinkieli ja kirjallisuus (suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus)	22
6.4 Muut kielet.....	28
6.5 Matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantiede.....	33
6.6 Historia ja yhteiskuntaoppi.....	35
6.7 Opinto-ohjaus.....	37
6.8 Valinnaiset opinnot.....	39
7 ARVIOINTI.....	41
7.1 Arvioinnin tavoitteet.....	41
7.2 Opintojakson arviointi	41
7.3 Aineryhmän/oppiaineen oppimäärän arviointi	42
7.4 Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana suoritettut perusopetuksen opinnot	42
7.5 Lukiokoulutukseen valmistava koulutus	43
7.6 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot	43
LIITE	45
Liite 1 Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko	45

Julkaisija
 Vantaan kaupunki
 6/2021
 Toisen asteen koulutuksen palvelualue

1 LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVAN KOULUTUKSEN TEHTÄVÄ

Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijalle kielelliset ja muut tarvittavat valmiudet lukiokoulutukseen siirtymistä varten.

Tavoitteena on parantaa opiskelijan valmiuksia oppilaitoksen opetuskielessä sekä parantaa opiskelijan opiskelutaitoja. Tavoitteena on myös antaa opiskelijalle valmiuksia toimia aktiivisena kansalaisena suomalaisessa yhteiskunnassa. Koulutuksen tavoitteena on myös mahdollisuuksien mukaan tukea ja edistää opiskelijoiden oman äidinkielen hallintaa. Lisäksi koulutuksen tulee tukea opiskelijoiden edellytyksiä jatkuvaan oppimiseen ja itsensä kehittämiseen elämänsä aikana.¹

Koulutusta voidaan tarjota sekä nuorille että aikuisille maahanmuuttajille ja vieraskielisille. Maahanmuuttajalla tarkoitetaan Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka jolle on myönnetty oleskelukortti². Vieraskielisellä tarkoitetaan henkilöä, jonka äidinkieli on väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain tarkoittamassa väestötietojärjestelmässä muu kuin suomi, ruotsi tai saame³.

Koulutuksessa noudatetaan näiden opetussuunnitelman perusteiden pohjalta laadittua opetussuunnitelmaa. Opetushallitus on näissä perusteissa päättänyt eri oppiaineiden ja aineryhmien opetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä sekä oppilaitoksen ja kodin yhteistyön ja opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhuollon tavoitteista.

2 KOULUTUKSEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT JA OPINTOJEN RAKENNE

- Lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö;
- 1) joka on maahanmuuttaja tai vieraskielinen;
 - 2) jolla ei ole riittäviä kielellisiä valmiuksia suoritua lukio-opinnoista suomen/ruotsin kielellä;
 - 3) jonka tavoitteena on lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaminen valmistavan koulutuksen jälkeen; ja
 - 4) joka ei ole suorittanut korkeakoulututkintoa.

Opiskelijaksi ottamisesta päättää tarkemmin koulutuksen järjestäjä. Hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.⁶ Opiskelijaksi voidaan koulutuksen järjestäjän päätöksellä ottaa perustellusta syystä myös paluumuuttaja. Lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen ei voida ottaa opiskelijaa, joka on suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tarkoitetun tutkinnon, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun ammatillisen perustutkinnon tai sitä vastaavat aikaisemmat opinnot, ammattitutkinnon, erikoisammattitutkinnon tai niitä vastaavan aikaisemman tutkinnon, ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin tai korkeakoulututkintoon.

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus ei johda tutkintoon eikä anna oikeutta lukiokoulutukseen, vaan opiskelijan tulee hakea lukion aloituspaikkaa yhteishaussa. Lukiokoulutukseen jo valittu opiskelija voidaan ottaa opiskelijaksi lukio-koulutukseen valmistavaan koulutukseen, mikäli se on tarkoituksenmukaista lukiokoulutuksessa menestymisen kannalta.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen laajuus on 50 opintopistettä. Lukio-koulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärä tulee suorittaa yhdessä vuodessa. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen voi perustellusta syystä jakaa kahdelle peräkkäiselle lukuvuodelle. Koulutus on kuitenkin suunniteltu yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, jota ei sen vuoksi ole mahdollista suorittaa erillisinä moduuleina eli aineopintoina.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärä sisältää suomen/ruotsin kielen ja tarvittaessa muiden kielten opintoja, muita lukiokoulutuksessa tarvittavia valmiuksia tuottavia opintoja sekä opinto-ohjausta. Oppimäärä voi sisältää myös lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyviä opintoja sekä muita kuin valtioneuvoston asetuksella säädettyjä lukion tehtävään soveltuvia opintoja sen mukaan kuin koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa päätetään. Nämä opinnot ovat opiskelijalle valinnaisia.

Opintoja tulee eriyttää opiskelijoiden taitojen mukaan.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa tavoitteena on kehittää lukio-opiskelussa vaadittavia opiskelutaitoja sekä lisätä tietämystä suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista. Tavoitteena on syventää erityisesti eri tiedonalojen käsitteiden, ajattelutapojen ja ilmaisun hallintaa. Lisäksi vahvistetaan opiskelijoiden tiedonhankinta ja -soveltamistaitoja sekä tieto- ja viestintätekniistä osaamista. Koulutus kehittää laaja-alaisesti opiskelijan valmiuksia omaksua, yhdistää ja käyttää tietoaan ja taitojaan sekä soveltaa oppimaansa monipuolisesti myös oppiaineraajat ylittävästi.

Suomen/ruotsin kielen opintojen lisäksi opiskelijan kieliopintoihin sisältyy toisen kotimaisen kielen, vieraiden kielten ja opiskelijan oman äidinkielen opintoja kuuden (6) opintopisteen verran. Opintopisteet voidaan jakaa näiden opintojen välillä opiskelijan tarpeiden mukaisesti, ja ne määritellään tarkemmin opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa. Pakollisiin opintoihin sisältyy myös neljä (4) opintopistettä matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa, biologiaa ja maantiedettä sekä neljä (4) opintopistettä historiaa ja yhteiskuntaoppia. Opinto-ohjauksen pakollisia opintoja opiskellaan neljä (4) opintopistettä. Opintojen avulla opiskelijalle muodostuu käsitys suomalaisen lukiokoulutuksen ja muun koulutusjärjestelmän toimintamalleista ja vaatimuksista ja hän oppii asettamaan realistisesti koulutustaan ja kehitystään koskevia tavoitteita.

Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018) säädettyjä opintoja tai muita koulutuksen järjestäjän tarjoamia opiskelijan lukio-opintovalmiuksia edistäviä opintoja. Ne voivat olla myös perusopetuksen päättötodistuksen korottamiseen tarkoitettuja opintoja. Opiskelija voi siis oppilaitoksen opetustarjonnan mukaan suorittaa lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana myös perusopetuksen ja/tai lukiokoulutuksen opintoja. Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opinnot voidaan sisällyttää valinnaisiin (12 opintopistettä) opintoihin tai niitä voidaan järjestää opintojen vähimmäisopintopistemäärän (50 opintopistettä) lisäksi.

Lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta voivat järjestää koulutuksen järjestäjät, joilla on lukiokoulutuksen järjestämislupa. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan lukiokoulutuksen järjestämiseen. Lupa voidaan myöntää myös ulkomailla järjestettävää opetusta varten. Lupa sisältää oikeuden järjestää maahanmuuttajille ja vieraskielisille lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta. Perusopetuksen opintojen suorittaminen ja arvosanojen korottaminen on mahdollista lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana yhteistyössä perusopetusta antavien koulujen kanssa.

2.1 Opintojen rakenne

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus on laajuudeltaan vähintään 50 opintopistettä. Oppimääriin kuuluvat opinnot pisteytetään niiden keston mukaan. Opetusta annetaan nuorille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 14 tuntia 15 minuuttia opintopistettä kohden ja aikuisille tarkoitetussa koulutuksessa keskimäärin 9 tuntia 20 minuuttia opintopistettä kohden. Opintoihin kuuluu lisäksi niiden tavoitteiden ja sisällön kannalta tarpeellinen ja opiskelijan kannalta kohtuullinen määrä opiskelijan omatoimista työskentelyä.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot:

Oppiaine tai aineryhmä	Pakolliset opinnot
Äidinkieli ja kirjallisuus	20 opintopistettä
Toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, opiskelijan oma äidinkieli	6 opintopistettä
Matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantiede	4 opintopistettä
Historia ja yhteiskuntaoppi	4 opintopistettä
Opinto-ohjaus	4 opintopistettä
Pakolliset opinnot yhteensä	38 opintopistettä
Valinnaiset opinnot	12 opintopistettä
Opinnot yhteensä	50 opintopistettä

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine opetetaan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan.

Koulutuksen järjestäjä päättää, minkä laajuisina opintojaksoina opinnot opiskelijalle tarjotaan.

2.2 Perusopetuksen opintojen suorittaminen

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana opiskelija voi suorittaa perusopetuksen opintoja joko lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen kuuluvina valinnaisina opintoina tai valmistavan koulutuksen vähimmäisopintopistemäärän ulkopuolella. Hyväksytyistä perusopetuksen opinnoista opiskelija voi saada todistuksen osallistumalla perusopetuslaissa (628/1998 38 §) tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa perus- opetuksen oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä. Perusopetuksen opintojen suorittamistavoista lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana päätetään opetussuunnitelmassa.

Perusopetuksen opintojen suorittamista varten lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee sopia perusopetuksen järjestäjän kanssa, miten opiskelijat voivat halutessaan suorittaa perusopetuksen opintoja, millaisia opetusjärjestelyjä se edellyttää ja miten erityinen tutkinto järjestetään.

Vantaan kaupunki

Vantaalla perusopetuksen opintojen suorittaminen ja arvosanojen korottaminen on mahdollista lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa Lumon lukiossa. Perusopetuksen arvosanoja voi korottaa suorittamalla perusopetuksen koko oppiaineen oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

2.3 Lukiokoulutuksen opintojen suorittaminen

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaisiin opintoihin voi sisältyä valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018) säädettyjä pakollisia ja

valinnaisia opintoja. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa voidaan järjestää valinnaisia opintoja myös niissä lukion oppiaineissa, joita ei opiskella perusopetuksessa. Valinnaisina opintoina suoritettut lukiokoulutuksen opintopisteet merkitään todistukseen lukion opetussuunnitelman mukaisesti.

Vantaan kaupunki

Lukiokoulutuksen opintojen suorittaminen suunnitellaan opiskelijan kanssa henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisen yhteydessä. Lukio-opintojen suorittaminen sovitetaan opiskelijan opintoihin siten, että ne tukevat lukiokoulutuksen valmistavan koulutuksen opintopisteiden suorittamista ja eivät haittaa opiskelijan valmistavan koulutuksen opinnoista suoriutumista. Lukion opintojaksoille osallistuminen ja opintojakson suorittaminen tapahtuu opintojakson normaalin aikataulun, tavoitteiden ja rakenteiden mukaisesti. Suoritetuista opintojaksoista annetaan opiskelijoille todistus ja ne voidaan sisällyttää myös osaksi lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaisia opintoja.

3 OPETUSSUUNNITELMA

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman laatimisesta vastaa koulutuksen järjestäjä. Lähtökohdan opetussuunnitelman laatimiselle muodostavat lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteiden lisäksi valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018 6 §) määritellyt lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta koskevat valtakunnalliset tavoitteet sekä soveltuvin osin mitä lukiolaissa (714/2018) sekä valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018) säädetään. Opetussuunnitelma laaditaan näiden opetussuunnitelman perusteiden mukaan.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelmassa tulee olla

- koulutuksen yleiset tavoitteet
- opetusjärjestelyt
- ohjaussuunnitelma, jossa kuvataan ohjauksen tavoitteet sekä ohjaukseen osallistuvien tehtävät ja työnjako
- opiskelun ohjaus ja tuki
- laaja-alaisen osaamisen osa-alueet
- opiskeltavien oppiaineiden, opinto-ohjauksen ja opiskelutaitojen sekä tarjottavien valinnaisten opintojen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä mahdolliset opintojen suoritusjärjestystä koskevat rajoitteet
- perusopetuksen opintojen suorittaminen ja perusopetuksen arvosanojen korottaminen lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana
- lukiokoulutuksen opintojen suorittaminen
- yhteistyö oppilaitoksen sisällä sekä opiskelijoiden osallistaminen oppilaitoksen toimintaan
- yhteistyö toisen asteen oppilaitosten ja muiden yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kanssa
- kodin ja oppilaitoksen yhteistyö
- suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- arvioinnin ja palautteen antamisen menetelmät ja käytänteet sekä todistukset ja niihin merkittävät tiedot.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (1329/2014 5 a §) mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että oppilaitoskohtaisesti laaditaan tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijaan suunnitelma voidaan laatia enintään kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014 6 §) mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Yhdenvertaisuussuunnitelma voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

Vantaan kaupunki

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus järjestetään Vantaan lukiokoulutuksen yhteydessä, joten Vantaan suomenkielisten lukioiden nuorten lukiokoulutuksen opetussuunnitelma hyödynnetään myös lukioon valmistavan opetuksen suunnittelussa. Valmistava koulutus järjestetään Lumon lukiossa. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman hyväksyy Vantaan opetuslautakunta.

Vantaalla lukioon valmistavassa koulutuksessa noudatetaan Lumon lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

4 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Arvoperusta

Suomi turvaa perustuslain (731/1999) nojalla kaikille tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset oikeudet. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen arvoperusta noudattaa suomalaisen koulutusjärjestelmän arvoperustaa. Arvoperusta toteutuu koulutuksen järjestämistavoissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa sekä oppiaitoksen toimintakulttuurissa.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen yleisenä arvolähtökohtana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioitus. Sivistysihanteena on pyrkimys hyvyyteen, totuuteen ja kauneuteen. Koulutus edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta, luodellu tytyksiä avoimelle demokratialle ja hyvinvoinnille sekä ehkäisee syrjäytymistä. Lisäksi lukiokoulutukseen valmistava koulutus harjaannuttaa opiskelijoita kestävään elämäntapaan ja arjen taitoihin.

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus ohjaa tunnistamaan yhteisiä kulttuurisia hyvän elämän arvoja ja periaatteita. Opiskelu tukee opiskelijoiden erilaisia kulttuurisia perinteitä sekä auttaa arvioimaan ja uudistamaan niitä, jos ne ovat ristiriidassa suomalaisen lainsäädännön kanssa. Opiskelu vahvistaa opiskelijan taitoja toimia kulttuurisesti moninaisessa yhteiskunnassa sekä kartuttaa opiskelijan kulttuurienvälistä toimintakykyä. Koulutus kannustaa kulttuuriseen vuorovaikutukseen ja edistää hyviä etnisiä suhteita. Syrjintää, rasismia, väkivaltaa tai kiusaamista ei sallita missään muodossa eikä miltään taholta.

Opiskelijaa rohkaistaan arvioimaan julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden välisiä jännitteitä sekä pohtimaan suomalaisen yhteiskunnan ja kansainvälisen kehityksen mahdollisuuksia, vaihtoehtoja ja epäkohtia.

Vantaan kaupunki

Vantaan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen arvot perustuvat Opetushallituksen opetussuunnitelman perusteisiin kirjattuihin arvoihin, Vantaan lukiokoulutuksen opetussuunnitelmaan kirjattuun arvoperustaan sekä Vantaan kaupungin arvoihin.

4.2 Oppimiskäsitys

Oppiminen on prosessi, jossa opiskelija rakentaa tietoa aikaisemman tietoperustan pohjalle aktiivisesti ja tavoitteellisesti. Uusi tieto suhteutetaan tietoperustaan ja samalla tietoperustaa muovataan uudelleen. Tiedon rakentaminen on valintaa, vertailemistä, jäsentämistä ja järjestämistä sekä tulkitsemistä, arvioimista ja soveltamista uusissa tilanteissa. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa korostuu oppiminen sosiaalisessa vuorovaikutuksessa opettajan ja muiden opiskelijoiden kanssa.

Oppimisessa kielen merkitys on keskeinen. Sen avulla rakennetaan ja muovataan tietoperustaa. Kieli ei ole vain oppimisen väline, vaan kielellä luodaan merkityksiä ja todellisuutta koskevaa tietoa. Lukio-opiskelu edellyttää opiskelijalta tiedonalojen kielten hallintaa. Opiskelija oppii eri tiedonalojen kieltä, kielenkäytössä vaadittavia tekstitaitoja ja tapoja.

Monilukutaito eli taito ymmärtää, tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä on lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa olennainen ja kaikissa opinnoissa välttämätön tavoite. Monilukutaito perustuu laajaan tekstikäsitelmään, jolloin teksteillä ei tarkoiteta ainoastaan kirjoitettuja tekstejä, vaan myös esimerkiksi puhuttuja ja kuvallisia tekstejä.

4.3 Toimintakulttuuri

Lukiokoulutukseen valmistava koulutus niveltyy osaksi lukion toimintaa ja sen toimintakulttuuria, mutta vaikuttaa myös lukion toimintakulttuurin ja käytänteiden kehittämiseen.

Toimintakulttuuri on käytännön tulkinta lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetus- ja kasvatustehtävästä. Se tulee näkyväksi yhteisön kaikessa toiminnassa ja sen jäsenten tavassa kohdata toisensa. Toimintakulttuuri sisältää sekä tiedostettuja että tiedostamattomia tekijöitä, jotka heijastuvat oppilaitoksen toimintaan.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana ovat samat teemat kuin lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus 2019) kuvatut teemat: oppiva yhteisö, osallisuus ja yhteisöllisyys, hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus.

Lukiokoulutukseen valmistavaan koulutuksen opiskelijat voivat tulla hyvinkin erilaisista kulttuurisista taustoista ja oppimisympäristöistä, joten yhteisen toimintakulttuurin luominen ja kehittäminen alusta asti on tärkeää. Yhteinen toimintakulttuuri tukee kaikkien yhteisön jäsenten hyvinvointia ja oppimista ja se on jatkuvan kehittämisen kohde.

Opetuksessa tuetaan opiskelijoiden vertaisoppimista, ohjataan keskinäisen tuen antamiseen ja vahvistetaan osallisuutta opiskelijoiden ja koko lukion yhteisöön. On tärkeää, että opiskelijat osallistuvat lukion yhteisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Näin valmistava koulutus tulee osaksi lukion toimintakulttuuria.

Vantaan kaupunki

Yhteistyö ja osallistuminen lukion toimintaan

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa noudatetaan lukiokoulutuksen työ- ja loma-aikoja. Koulutuksessa noudatetaan Vantaan lukioiden yhtenäistä periodijaksojärjestelmää, joka helpottaa lukion kanssa tehtävän yhteistyön toteuttamista. Valmistavan koulutuksen opiskelijat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan koulutuksen järjestämisestä vastaavan lukion juhliin ja tapahtumiin. Lukiokoulutukseen valmistava koulutus niveltyy osaksi lukion toimintaa ja siellä vallitsevaa toimintakulttuuria, mutta myös vaikuttaa lukion toimintakulttuurin muodostumiseen. Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan ja vaikuttamaan toimintaympäristön ja käytänteiden kehittämiseen.

Tarkoituksena on tukea opiskelijan integroitumista lukioyhteisöön jo valmistavan koulutuksen aikana.

4.4 Opiskeluympäristö ja työtavat

Opiskelijat harjaantuvat valmistavan koulutuksen aikana lukion työtapoihin. Tavoitteena on, että opiskelijat pystyvät jäsentämään opiskeluaan, lukiossa tarvittavia opiskelutaitoja sekä harjaantuvat oppimaan oppimisen taidoissaan. Lisäksi opiskellaan yleisluontoisia eli geneerisiä taitoja. Näitä ovat muun muassa itsenäinen työskentely, tiimityöskentely, tieto- ja viestintätekniset taidot, tiedonhakutaidot, kriittinen lukutaito ja etenkin oppimaan oppimisen taito. Opiskelijaa ohjataan itse- ja vertaisarviointiin.

Oppiminen on sidoksissa opiskelijan aiempiin tietoihin ja oppimisstrategioihin ja on siten yksilöllistä. Siksi opetuksessa tulee käyttää monipuolisia opetusmenetelmiä ja hyödyntää erilaisia oppimisympäristöjä.

Eri oppiaineiden tekstikäytänteet ja oppiaineissa vaadittavat tekstitaidot ovat olennainen osa opiskelua, koska kaikki opiskelijat ovat suomea tai ruotsia opet- televia. Tämä edellyttää kielitietoisia työtapoja kaikissa oppiaineissa. Erilaisten tekstien lukemisen, ymmärtämisen, tulkitsemisen ja tuottamisen taidot ovat keskeisiä. Työtavat edellyttävät opettajien yhteistyötä ja yhteistä ymmärrystä kielen merkityksestä valmistavassa koulutuksessa.

Työtapojen tulee olla monipuolisia, opiskelijaa aktivoivia ja eriyttäviä. Niiden tulee virittää opiskelijassa halu oppia ja ottaa vastuuta omasta oppimisestaan.

Opetus voidaan toteuttaa kokonaan lähiopetuksena tai yhdistämällä joustavasti lähiopetusta ja itsenäistä työskentelyä ja/tai etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta. Opetuksessa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa ja sen erilaisia mahdollisuuksia. Itsenäistä työskentelyä lisätään opiskelijan omien opiskelu- ja tekstitaitojen kehittyessä. Suomen/ruotsin kielen ja muiden oppiaineiden opintoja voidaan järjestää osittain samanaikaisopetuksena, mikä vahvistaa osaltaan opiskelijan monilukutaitoa ja kielitaidon kehittymistä. Tällöin tulee varmistaa, että molempien oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt toteutuvat, esimerkiksi opiskelijan itsenäisen työskentelyn, etätehtävien tai projektitöiden avulla. Samanaikaisopetusta voidaan hyödyntää myös muiden oppiaineiden opetuksessa.

Opettajan merkitys oppimisen ohjaajana korostuu. Opiskelijat otetaan aktiivisesti mukaan opetuksen suunnitteluun, kokeen tai muun näytön suunnitteluun sekä arviointiprosessiin.

Vantaan kaupunki

Vantaan lukioon valmistavassa koulutuksessa noudatetaan lukion käytäntöjä opiskeluympäristöjen ja työtapojen valinnassa (esim. etäopetus).

5 OPIKSELUN OHJAUS JA TUKI

Opiskelijaa ohjataan ja tuetaan lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen suorittamisessa ja lukio-opintoihin hakeutumisessa. Ohjauksen avulla opiskelija oppii suunnittelemaan opintonsa, tekemään yksilöllisiä valintoja, seuraamaan opinnoissa etenemistään ja arvioimaan omaa oppimistaan.

Ohjausta antavat opinto-ohjaajat ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opettajat.

5.1 Ohjauksen järjestäminen

Ohjaustoiminta lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa muodostaa kokonaisuuden, jonka tarkoituksena on tukea opiskelijaa opintojen kaikissa vaiheissa. Ohjaus järjestetään henkilökohtaisena ja ryhmämuotoisena ohjauksena. Opinto-ohjausta antavat opinto-ohjaajat ja aineenopettajat.

Opinto-ohjaaja vastaa opiskelijan ohjauksesta kokonaisvaltaisesti opintojen aikana. Aineenopettajat ohjaavat opiskelijaa oman tiedonalansa käsitteisiin ja tiedonkäsittelytapoihin. Koulun yhteisellä ohjaustoiminnalla tuetaan opiskelijaa ymmärtämään ja arvioimaan omaa oppimista, työskentelytaitoja ja opintojen edistymistä.

Sekä opinto-ohjaaja että aineenopettajat ohjaavat opiskelijaa osallistumaan ja toimimaan ryhmässä sekä harjoittelemaan itselle sopivia työskentelymuotoja. Opiskelijaa ohjataan käyttämään tieto- ja viestintätekniikkaa tiedon etsinnässä ja käyttämisessä sekä oppimisen apuvälineenä.

Opiskelijaa ohjataan arvioimaan aikaisempia opintojaan tai muutoin hankittua osaamistaan, suunnittelemaan opintojensa sisältöä ja tekemään tarkoituksenmukaisia valintoja omista tavoitteistaan käsin. Opiskelijaa ohjataan etsimään tietoa lukiokoulutuksen valinnoista ja niiden vaikutuksista jatko-opintoihin sekä löytämään itselleen sopivia lukiovaihtoehtoja.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijan kanssa keskustellaan hänen opintoihinsa, tulevaisuuteensa ja elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä. Ohjauksessa tuetaan opiskelijan suunnittelun taitoja, taitoja arvioida omaa työskentelyä ja toimia vastuullisesti.

Ryhmäohjauksessa harjoitellaan toimimista ryhmässä, yhdessä vertaisopiskelijoiden kanssa. Ryhmäohjauksen tavoitteena on tukea yksittäisen opiskelijan sitoutumista yhteisesti asetettuihin tavoitteisiin ja työskentelyyn sekä ohjata kantamaan vastuuta sekä omasta että muiden oppimisesta, työskentelystä ja työskentelyn loppuunsaattamisesta.

Ryhmäohjauksessa käydään opiskelijoiden kanssa läpi lukio-opintoihin liittyvät vaatimukset ja mahdollisuudet. Tavoitteena on, että opiskelijat oppivat tekemään tarkoituksenmukaisia ja heille soveltuvia oppiaine- ja oppimäärävalintoja.

5.2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Koulutuksen alussa laaditaan yhdessä opiskelijan kanssa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka perustuu opiskelijan aikaisemmin hankkimiin tietoihin ja taitoihin. Siksi valmistavan koulutuksen alussa selvitetään opiskelijan kielitaidon taso ja oppimishistoria, joiden perusteella opiskelun tavoitteet asetetaan. Henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määritellään opiskelun tavoitteet, opinto-ohjelma, opintojen suoritustavat ja suoritusjärjestys sekä mahdolliset tukitoimet.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana opiskelija voi opiskella perusopetuksen oppiaineita ja korottaa niiden arvosanoja erityisessä tutkinnossa.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskelija parantaa opetus- kielen hallintaansa ja oppimaan oppimisen taitojaan sekä useiden oppiaineiden osaamista opetuskielillä. Lisäksi opiskelija voi suorittaa lukion opintoja. Henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan voi siis kuulua näiden perusteiden mukaisia opintoja sekä perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opintoja.

Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumista seurataan ja sitä päivitetään säännöllisesti osana opinto-ohjausta (ks. luku 6.7).

5.3 Opiskeluhoolto

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskeluhoollon järjestämisessä ja toteuttamisessa noudatetaan samoja periaatteita kuin lukion opiskelijoille annettavassa opiskeluhoollossa. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen järjestäjällä tulee olla oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämä oppilaitoskohtainen opiskeluhooltosuunnitelma, jonka laatimisesta määrätään nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus 2019). Suunnitelmassa otetaan huomioon valmistavaan koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden tausta ja yksilölliset tarpeet yhteisöllistä ja yksilökohtaista opiskeluhoolltoa järjestettäessä ja toteutettaessa. Oppilaitoskohtaiset opiskeluhooltosuunnitelmaan sisältyvät asiat voidaan sisällyttää lukion opiskeluhoollon suunnitelmaan.

Oppilaitoskohtaiseen opiskeluhooltosuunnitelmaan tulee sisältyä myös suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Opiskeluhoolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Siihen sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Palveluiden järjestämisestä vastaa oppilaitoksen sijaintikunta. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.

Opiskeluhoolltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoolltona. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on osa lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi edistetään ja seurataan

opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden, heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa kunnan muiden nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijalle annettavia opiskeluhoollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuolto, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhoolto, jota toteutetaan tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa opiskeluhoollon toimintatavoista, yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhoollon sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. Toiminnassa otetaan huomioon opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhooltoon liittyvissä kysymyksissä. Lähtökohtana on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus.

Vantaan kaupunki

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opiskeluhoollon järjestämisessä noudatetaan Vantaan lukioiden yhteisen opiskeluhoollon suunnitelman periaatteita. Lisäksi oppilaitoskohtainen opiskeluhoollon toteuttaminen kuvataan lukiokohtaisesti lukuvuosittain laadittavassa opiskeluhoollon toimintasuunnitelmasta. Menettelytavat opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on kuvattu lukion hyvinvointikansiossa. Vastuu opiskeluhoollon toteutumisesta on koko lukioyhteisöllä. Kaikkien lukiokoulutuksessa valmistavassa koulutuksessa työskentelevien on tehtävässään edistettävä opiskelijoiden hyvinvointia. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus saada kuraattorin, psykologin ja terveydenhoitajan palveluja

5.4 Oppimisen ja opiskelun tuki

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimisen ja opiskelun tuen järjestämisessä ja toteuttamisessa noudatetaan samoja periaatteita kuin lukion opiskelijoille annettavassa oppimisen ja opiskelun tuessa¹⁵.

Opiskelijoiden osaamisessa voi olla vaihtelua koulutustaustojen moninaisuuden vuoksi tai opiskelun edellytykset voivat olla heikentyneet sairauden, vamman tai muun toimintavajavuuden vuoksi. Opiskelijalla voi olla myös elämäntilanteeseen liittyviä ongelmia, joissa tarvitaan tukea.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelmassa määritellään, miten tukea tarvitsevien opiskelijoiden muut opetuksen tukitoimet järjestetään.

Vantaan kaupunki

Opiskelijan tarvitsema tuki pyritään havaitsemaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta tukitoimilla voidaan ennaltaehkäistä ongelmien kasautumista. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen koordinoinnista vastaava opettaja ja aineenopettajat on keskeisessä roolissa tuen tarpeiden tunnistamisessa ja varhaisessa puuttumisessa. Tarvittaessa opetushenkilöstö voi konsultoida terveydenhoitajaa, psykologia, erityisopettajaa tai kuraattoria opiskelijan tuen tarpeista, tällöin opiskelijan asioita tulee käsitellä nimettömänä.

Henkilökohtaisen ohjauskeskustelun yhteydessä yhdessä nuoren ja tarvittaessa huoltajien kanssa selvitetään tuen tarpeita ja mietitään sopivia tukimuotoja. Opiskelija voi myös itse tuoda esille tuen tarpeensa. Jokaisella opiskelijalla on oikeus saada opintojen ohessa pedagogista tukea, joka kohdistuu oppimaan oppimiseen ja itsetunnon vahvistamiseen oppijana. Lisäksi opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus osallistua tukiopetukseen, mikäli opinnoista suoriutumisessa ja kurssien hyväksytysti suorittamisessa on haasteita.

Opiskeluun liittyvissä fyysisissä, psyykkisissä ja sosiaalisissa vaikeuksissa opiskelijan tukena toimivat opetushenkilöstön lisäksi terveydenhoitaja, lukiopsykologi ja kuraattori. Terveydenhoitaja toimii hoitotyön, terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisevän terveydenhuollon asiantuntijana. Psykologi tarjoaa ohjausta ja neuvontaa mielenterveyteen, psykologisiin kehitystehtäviin tai ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa sekä koulun ulkopuolisten mielenterveyspalveluiden piiriin hakeutumisessa. Kuraattori toimii sosiaalityön asiantuntijana, joka auttaa opiskelijaa tarvittaessa sosiaalisten ongelmien tunnistamisessa ja niihin puuttumisessa.

5.5 Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Opiskelijan on käytäyttyävä muita kiusaamatta ja vältettävä toimintaa, joka voi vaarantaa muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Lukioyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää myös lukiolain mukaisia kurinpitokeinoja.

Koulutuksen järjestäjän tulee paikallisen opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallitus on antanut määräykset suunnitelman laatimisesta lukion opetussuunnitelman (Opetushallitus 2019) perusteissa. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa toimintatapojen laillisuus ja yhdenmukaisuus sekä opiskelijoiden yhdenvertainen kohtelu. Suunnittelu tukee myös lukion järjestyssääntöjen toteutumista.

Suunnitelman laadinnassa on otettava huomioon, että kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain lainmukaisia keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana

tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla oikeassa suhteessa tekoon, eikä niitä saa käyttää asiaan kuulumattomassa tarkoituksessa, kuten kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa.

Koulutuksen järjestäjä laatii suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista yhteistyössä lukion henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Ennen suunnitelman hyväksymistä tai sen päivittämistä koulutuksen järjestäjän tulee kuulla opiskelijakuntaa ja lukion henkilöstöä sekä varata lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyö opiskelijoiden huoltajien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja muiden tarvittavien viranomaistahojen kanssa tukee suunnitelman laatimista ja toteuttamista.

Suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista tulee sisältää seuraavat asiakokonaisuudet:

- menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt
- periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä
- henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä
- suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille
- yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa
- menettelytavat suunnitelman seurantaa sekä sen toteutumisen ja vaikutavuuden arviointia varten.

Vantaan kaupunki

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta noudatetaan nuorten lukiokoulutuksen kanssa yhteistä suunnitelmaa kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista.

5.6 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Nuoren opiskelijan kannalta on tärkeää, että huoltajat tukevat nuoren opiskelua. Oppilaitoksen tulee olla aloitteellinen yhteistyön käynnistämisessä ja ylläpitämisessä huoltajien kanssa.

Huoltajille tulee järjestää yhteisiä tapaamisia, joissa keskustellaan suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta ja niistä vaatimuksista, joita lukiossa opiskelu edellyttää. Yhteisissä tapaamisissa huoltajien kanssa korostetaan sitä, että kiinnostus nuorten opintoihin ja opinnoissa suoriutumiseen on ensiarvoisen tärkeää opiskelijan opinnoissa menestymisen kannalta. Huoltajille on tärkeää kertoa muun muassa opiskelusta lukiossa sekä opiskelijoiden mahdollisuuksista osallistua omien opintojensa suunnitteluun.

Koulutuksen järjestäjän tulee kuvata opetussuunnitelmassa, millaisia kodin ja oppilaitoksen yhteistyömuotoja käytetään. Kodin ja koulun yhteistyötä koskeva osuus koskee vain alle 18-vuotiaita opiskelijoita.

Vantaan kaupunki

Huoltajiin ollaan aktiivisesti yhteydessä Wilman välityksellä pitkin lukuvuotta. Opintojen käynnistyessä järjestetään vanhempainilta, jossa on mukana kaikkien tarvittavien kielten tulkit. Tarvittaessa huoltajien kanssa järjestetään pedagogisia neuvotteluita opintojen etenemisestä.

6 OPPIMISTAVOITTEET JA OPETUKSEN KESKEISET SISÄLLÖT

6.1 Opetuksen yleiset tavoitteet

Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen tavoitteena on parantaa opiskelijan valmiuksia oppilaitoksen opetuskielessä sekä parantaa opiskelijan opiskelutaitoja lukio-opintojen näkökulmasta. Lisäksi tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia toimia aktiivisena kansalaisena suomalaisessa yhteiskunnassa. Koulutuksen tavoitteena on myös mahdollisuuksien mukaan tukea ja edistää opiskelijoiden oman äidinkielen hallintaa.

6.2 Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella on lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta eheyttävä tehtävä. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat koulutuksen yhteiset tavoitteet. Ne ovat keskeinen osa sekä oppiainekohtaisia että oppiaineita yhdistäviä opintoja. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat samat kuin lukiokoulutuksessa (ks. kuvio seuraavalla sivulla). Laaja-alaista osaamista konkretisoidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa kunkin oppiaineen ja/tai aineryhmän tavoitteiden ja osa-alueiden kuvauksissa. Laaja-alainen osaaminen arvioidaan osana kunkin opintojakson formatiivista ja summatiivista arviointia.

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat toisiaan täydentävän ja yhdistävän kokonaisuuden. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat

- hyvinvointiosaaminen
- vuorovaikutusosaaminen
- monitieteinen ja luova osaaminen
- yhteiskunnallinen osaaminen
- eettisyys ja ympäristöosaaminen
- globaali- ja kulttuuriosaaminen.

Laaja-alainen osaaminen käsittää opiskelijan hyvään yleissivistykseen ja hyväksi ihmiseksi kasvamiseen, kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen sekä jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiuksiin tarvittavien tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostaman kokonaisuuden.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen arvoperusta, oppimiskäsitys ja toimintakulttuuri luovat perustan laaja-alaisen osaamisen kehittymiselle. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueiden tavoitteisiin pyritään kaikissa opinnoissa, joissa sitä lähestytään kunkin tiedon- ja tieteenalan lähtökohdista.

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

- kestävän tulevaisuuden rakentaminen
- vahvat jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyys- valmiudet

Kaikkia osa-alueita opiskeltaessa on tarkoitus, että opiskelija

- oppii havainnoimaan ja analysoimaan nykyajan ilmiöitä ja toimintaympäristöjä sekä etsimään hyvän tulevaisuuden rakentamisen elementtejä
- rohkaistuu toimimaan eettisesti kestävien ratkaisujen puolesta sekä oman arjen että yhteiskunnan tasolla
- saa mahdollisuuksia oman mukavuusalueen haastamiseen, osaamisen jakamiseen ja vertaisoppimiseen sekä ratkaisujen yhdessä ideointiin ja tuottamiseen.

Vantaan kaupunki

Lukioon valmistavassa koulutuksessa laaja-alaisten osaamisten toteutumista määritellään aineryhmäkohtaisesti.

6.3 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Vantaan kaupunki

Lukioon valmistavassa koulutuksessa laaja-alaista osaamista painotetaan kielten opinnoissa seuraavien kuvausten mukaisesti.

Globaali- ja kulttuuriosaaminen:

Vantaan oppilaitokset ovat monikulttuurisia yhteisöjä, joissa opiskelee monista kieli- ja kulttuuriympäristöistä tulevia ihmisiä. Monikulttuurisuus ja kotikansainvälisyys ovat osa ryhmän toimintaa. Lukioon valmistavassa koulutuksessa opiskelijat saavat valmiuksia kohdata, reflektoida ja vahvistaa tuntemustaan kulttuureista ja erilaisista kulttuuri-identiteeteistä. Tavoitteena on, että opiskelija oppii havaitsemaan ja arvostamaan elinympäristönsä kulttuurista moninaisuutta. Opiskelijat saavat myös tukea oman kulttuuri-identiteettinsä kehittämiseen.

Vuorovaikutusosaaminen:

Opiskelijan vuorovaikutusosaaminen kehittyy lukioon valmistavan koulutuksen läsnäolevan ja kohtaamiseen kannustavan toimintakulttuurin kautta. Päivittäisiin rutiineihin kuuluvat tervehtiminen, hyvät käytöstavat sekä toisten kunnioitus. Vantaalla opettaja on läsnä opiskelijan kouluarjessa. Vuorovaikutus on tapa oppia kaikissa oppiaineissa, mutta korostuu erityisesti kielten opinnoissa lukioon valmistavassa koulutuksessa. Opiskelijaa kannustetaan omien näkemystensä esille tuomiseen ja toisten kuuntelemiseen. Opiskelija saa valmiuksia tiedostaa omia ja toisten tunteita sekä ymmärtää niiden vaikutuksia vuorovaikutustilanteisiin. Opiskelija oppii toimimaan monikulttuurisessa yhteisössä.

Vuorovaikutusosaamista kehitetään opetuksessa sekä menetelmillä että sisällöillä, ja opiskelijoita otetaan mukaan monenlaiseen päätöksentekoon koulussa.

6.3.1 Äidinkieli ja kirjallisuus (suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus)

OPETUKSEN TAVOITTEET

Suomen/ruotsin kielen opintojen (20 op) tavoitteena on parantaa opiskelijoiden valmiuksia opiskella lukiokoulutuksessa suomen/ruotsin kielellä. Erityisesti tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden monilukutaitoa, jolla tarkoitetaan eri- laisten viestien tulkinnan, tuottamisen ja arvottamisen taitoja. Monilukutaito luo perustan ajattelutaidoille ja kyvylle hankkia, muokata, tuottaa, esittää ja arvioida tietoa erilaisissa monimediaisissa oppimisympäristöissä ja -tilanteissa.

Monilukutaito on osa kaikkien oppiaineiden opiskelua lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa. Oppiminen etenee perustaitojen hallinnasta kohti laaja- alaisia tekstien ymmärtämis- ja tuottamistaitoja. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään ja hallitsemaan eri oppiaineille tyypillisiä tapoja käsitteellistää ja ilmaista asioita. Opiskelijat saavat valmiuksia välittää hankkimaansa tietoa, etsiä ratkaisuja ongelmiin ja tuottaa uutta tietoa monessa eri muodossa ja eri välinein. Opetus mahdollistaa opiskelijan viestintätaitojen kehittymisen monimediaisissa ja teknologisesti tuetuissa oppimisympäristöissä ja tukee erilaisten tekstien tulkintaa, käyttämistä ja tuottamista sekä yksin että yhdessä muiden kanssa. Moni- lukutaitoa

kehitetään koko lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen ajan, ei ainoastaan suomen/ruotsin kielen opetuksessa.

Suomen/ruotsin kielen opetuksessa korostuvat viestinnällisyys sekä toiminnallisuus eli se, miten erilaisissa kielenkäyttötilanteissa toimitaan ja mihin kieltä käytetään. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa vahvistetaan perus- opetuksen aikana opittuja sisältöjä sekä annetaan valmiuksia lukio-opintoja varten. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa varmistetaan, että opiskelija on saavuttanut perusopetuksen suomi toisena kielenä -oppimäärän tavoitteet. Suomen/ruotsin kielen opetuksen perusopetuksena lukiokoulutukseen valmista- vassa koulutuksessa onkin, että opiskelija hallitsee kehittyvän peruskielitaidon eli osaa toimia tarkoituksenmukaisella tavalla erilaisissa kielenkäyttötilanteissa, osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä kriittisesti sekä käyttää kieltä monipuolisesti ja luovasti, tuntee kirjallisuutta ja kulttuuria, rakentaa monikielistä ja -kulttuurista identiteettiään sekä osaa arvioida ja käyttää kielellisiä valmiuksiaan kaiken oppimisen tukena. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana näitä taitoja syvennetään ja varmistetaan. Koulutuksen alussa opiskelijan kielitaidon osa-alueet kartoitetaan ja opiskelijalle asetetaan oppimistavoitteet siten, että opiskelijan kielitaitoprofiili kehittyy tasaisesti. Kielitaito koostuu tulkintataidoista eli kuullun ja luetun ymmärtämisestä sekä tuottamistaidoista eli puhumisesta ja kirjoittamisesta. Näihin kaikkiin osa-alueisiin sisältyy sanaston ja rakenteiden hallinta. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen päättyessä opiskelijalla tulisi olla toimiva tai sujuva peruskielitaito (kielitaidon tasojen kuvausasteikon taso B1). Kielitaidon eri osa-alueiden osaamista kuvaava kielitaitoprofiili voi kuitenkin vaihdella opiskelijakohtaisesti.

OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Toisen kielen oppimisessa koko kohdekielinen ympäristö tukee opiskelijan kieli- taidon kehittymistä. Näin ollen erityisesti suomen kielessä hyödynnetään luok- kahuoneen ulkopuolisia ja digitaalisia ympäristöjä. Opiskelijaa kannustetaan eri- laisten verkossa tarjolla olevien interaktiivisten oppimisympäristöjen käyttöön. Huomiota kiinnitetään erityisesti kriittiseen tiedonhakuun ja opiskelijan omaan osallistumiseen.

Opiskelijan kielitaidon kokonaisvaltaista kehittämistä tukee se, kun opetuksessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan muissa oppiaineissa käytettyä materiaa- lia. Näistä voidaan poimia kielellistä ainesta, joiden avulla vahvistetaan eri teksti- lajien ymmärtämistä ja tuottamista.

Vantaan kaupunki

Opintojen aikana tehdään vierailuja lähialueen museoihin. Vierailut järjestetään usein yhteistyössä muiden aineiden kanssa. Sähköisenä opiskelualustana käytetään Google Classroomia.

ARVIOINTI

Opiskelijalle annetaan monipuolista sanallista palautetta hänen edistymises- tään kielitaidon eri osa-alueilla, jotta opiskelijalle muodostuu realistinen käsitys omasta kielitaidostaan.

Opiskelijaa ohjataan suhteuttamaan omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taitotasoihin (liite 1) sekä asettamaan omia tavoitteitaan, arvioimaan taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa opiskellaan ensisijaisesti lukiossa vaadittavia valmiuksia ja taitoja, erityisesti tekstitaitoja ja tiedonalojen kieltä. Eri aineryhmien tavoitteiden saavuttamista ei arvioida numeerisesti, koska tavoitteet ja sisällöt painottuvat opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa hänen tarpeidensa mukaisesti. Lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta saatavalla todistuksella ei myöskään pyritä lukioon, vaan opiskelija hakee lukion aloituspaikkaa yhteishaussa. Kukin opintojakso arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty.

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaisiin opintoihin voi sisältyä pakollisia ja valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa voidaan järjestää valinnaisia opintoja myös niissä lukion oppiaineissa, joita ei opiskella perusopetuksessa. Valinnaisina opintoina suoritettut lukiokoulutuksen opinnot merkitään todistukseen lukion opetussuunnitelman mukaisesti. Perusopetuksen opintojen suorittaminen ja arvosanojen korottaminen on mahdollista lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana yhteistyössä perusopetusta antavien koulujen kanssa.

PAKOLLISET OPINNOT

LVS1 Kielitietoisuus (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee kielitaitonsa vahvuudet ja kehittämiskohteet
- kertaa perusopetuksen suomen kielen oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja kehittää kielen rakenteen hallintaansa
- vahvistaa morfologisen sekä sana- ja lausetason osaamistaan
- hallitsee ne lausetason taidot, joilla vahvistetaan opiskelijan kirjoittamisen taitoa.

Keskeiset sisällöt

- opiskelijan kielitaidon kartoitus
- keskeinen morfologia tarpeen mukaan
- syntaksin vahvistaminen ja kirjoittamistaidon kehittyminen
- lausetyyppien, sanajärjestyksen ja rektioiden harjoittelu
- puhutun kielen ja kirjoitetun kielen morfologiset ja syntaktiset erot sekä niiden vaikutus kielenkäyttöön

LVS2 Tekstitietoisuus (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kertaa perusopetuksen suomen kielen oppimäärän keskeisiä sisältöjä ja kehittää kielen rakenteen hallintaansa
- tutustuu tekstilajien rakennepiirteisiin

Keskeiset sisällöt

- kirjoitetun kielen rakenteet tekstitasolla

- erilajisten tekstien rakentuminen ja keinot niiden rakentamiseen, koheesio ja sidoksisuus
- päälause, rinnasteinen ja alisteinen sivulause
- lausekeajattelu luetun ymmärtämisen tukena

LVS3 Eri tiedonalojen kieli (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää eri tiedonalojen kielen hallintaa
- kehittää käsitteellisen kielen hallintaa
- ymmärtää oppiaineiden tekstien erilaisia rakennepiirteitä ja tapoja kuvata ilmiöitä
- hallitsee eri oppiaineiden tekstikäytänteitä
- tuntee eri oppiaineiden tyypillisiä tekstilajeja.

Keskeiset sisällöt

- eri tiedonalojen tyypilliset käsitteet, määritelmät ja tekstilajit
- eri tiedonalojen tekstien rakennepiirteet
- tietotekstien käsitesisällöt omassa puheessa
- tietotekstien käsitteistön ymmärtäminen ja aktiivinen tuottaminen

LVS4 Tekstien kirjoittaminen (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kirjoittaa erilaisia arjen tekstejä
- ymmärtää ja tulkitsee suullisesti ja kirjallisesti erilaisia tekstejä
- harjoittelee myös yhdessä kirjoittamista.

Keskeiset sisällöt

- erilaisten arkipäivän tekstien tuottaminen, esimerkiksi blogiviesti tai muu verkkoteksti, mielipide, kommentti, kritiikki, formaali ja ei-formaali sähköposti
- tarkka kuvailu ja yksityiskohtainen kerronta
- sanaston varioivuus ja idiomaattisuus
- yhdessä kirjoittaminen
- omien ja toisten tekstien huoltaminen ja oikeakielisyys, esimerkiksi alkukirjain, välimerkit, kappalejako

LVS5 Eri tiedonalojen tekstien kirjoittaminen (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää ja tulkitsee suullisesti ja kirjallisesti eri tiedonaloille tyypillisiä tekstejä
- kirjoittaa eri tiedonalojen opiskeluun liittyviä tekstejä

Keskeiset sisällöt

- opiskeluun liittyvien tekstien tuottaminen, esimerkiksi tutkielma, koevastaus, essee tai käsitelmäärittelylähteiden käyttö ja tiedon esittäminen visuaalisesti (esim. diagrammi ja taulukko)

- käsitteiden määrittely sekä systemaattinen sanojen johtaminen
- kielenhuolto

Vantaan kaupunki

LVS5 moduuli muodostaa oppiainerajat ylittävän kokonaisuuden LVBG moduulin kanssa. Opintojaksolla eri tiedonalojen tekstejä tarkastellaan biologian oppiaineen näkökulmasta.

LVS6 Vuorovaikutus 1 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää ilmaisutaitojaan
- kehittää puhutun kielen ymmärtämisen ja tuottamisen taitoaan.

Keskeiset sisällöt

- suomen kielen kuuntelemisen ja puhumisen harjoittelu
- ilmaisutaidon harjoituksia (pari- ja ryhmäharjoituksia), roolileikkejä, fiktiivisiä tekstejä, runoja ja riimejä
- puheen pitäminen vapaasta aiheesta
- idiomaattinen reagointi
- huomion kiinnittymistä puhekielen tilanteiseen variaatioon
- läpäisevästi huomiota ääntämiseen, lausepainoon ja puheen rytmiin

LVS7 Kirjallisuus 1 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu suomalaiseen nykykirjallisuuteen
- tutustuu kirjallisuuden keskeisiin analyysikäsitteisiin.

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuden peruskäsitteitä
- lyhyt katsaus muutamaa tärkeää suomalaista nykykirjailijaa
- kirjallisuuden tekstilajit, esimerkiksi romaani, novelli, runo, näytelmä
- erilaisiin tekstilajeihin tutustuminen lukemalla
- kirjallisuuden analysoinnin käsitteitä ja keinoja

LVS8 Kirjallisuus 2 (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu joihinkin maailmankirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin osana kulttuurikontekstia
- harjoittelee kirjallisuuden analysointia
- saa aineksia oman identiteetin rakentamiseen moninaisessa yhteiskunnassa

Keskeiset sisällöt

- kirjallisuuteen liittyvä monimediainen esitys luetun teoksen pohjalta (esimerkkejä)
- omien fiktiivisten tekstien tuottaminen (esim. hyödyntäen omaa kulttuuri-taustaa)
- kirjallisuuden analysoinnin käsitteitä sekä erilaisia analyysikeinoja

LVS9 Kulttuurinen moninaisuus (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu suomalaiseen kulttuuriin
- tulee tietoiseksi kulttuurisesta moninaisuudesta
- vahvistaa kulttuurista identiteettiään.

Keskeiset sisällöt

- suomalaisen kulttuurin peruskäsitteitä suomalaisia tapoja, perinteitä ja juhlapäiviä
- kulttuurinen moninaisuus ja moninaiset identiteetit: ihmisryhmien monenlaiset ja muuttuvat elämänmuodot, esimerkiksi nuorison ajankohtaiset alakulttuurit: erilaiset nettiyhteisöt
- näkökulmia toiseuden kokemuksiin

LVS10 Vuorovaikutus 2 (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittyy yhteistyö- ja neuvottelutaidoissa
- kehittyy tiedottavan ja vaikuttavan puhumisen taidoissa
- vahvistaa analyysoivan kuuntelemisen taitoaan.

Keskeiset sisällöt

- tiedonalojen kieli: keskustelu, vuorovaikutus ja argumentointi
- harjoitellaan tarkkaa kuvailua ja yksityiskohtaista kerrontaa: sanaston varioivuus ja idiomaattisuus.
- harjoitellaan eri tiedonalojen käsitteiden määrittelyä kuultuna ja puhuttuna
- neuvottelutaitojen kehittäminen
- tiedottava ja mielipidepuheenvuoro
- huomion kiinnittäminen siihen, mistä tekijöistä asiapuhe koostuu eli miten puhetta jaksotellaan
- median viestintä: puheen ymmärtäminen nopeassa keskustelussa, jossa on läsnä monta puhujaa
- läpäisevästi huomio ääntämiseen, lausepainoon ja puheen rytmiin

LVS11 Digitaaliset tekstitaidot (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu mediakulttuuriin osana omaa elämäänsä
- tuottaa erilaisia mediatekstejä erilaisin teknologisin välinein
- pohtii sosiaalisen median merkitystä oman elämänsä näkökulmasta.

Keskeiset sisällöt

- vahvistetaan digitaalisia tekstitaitoja
- kiinnitetään huomiota sosiaalisessa mediassa käytettyyn kieleen analysoinnin ja harjoittelun keinoin
- harjoitellaan verkkosivustojen luotettavuuden vertailua
- arvioidaan verkkotekstejä
- tuotetaan erilaisia digitaalisia tekstejä huomioiden kuvat, videot, linkitys ja liikkuva kuva

- oppija aktiivisena tiedontuottajana: oppijan pääsy (tuovat itse valitsemaan tekstejä oppitunnille), osallisuus ja toimijuus suhteessa teksteihin

LVS12 Mediakulttuuri (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu mediakulttuuriin yhteiskunnallisesta näkökulmasta
- pohtii sosiaalisen median merkitystä yhteiskunnallisena ilmiönä.

Keskeiset sisällöt

- mediat ja niiden ilmaisukeinot
- median tekstien piirteitä
- sosiaalisen median tekstit
- vaikuttamaan pyrkivän viestinnän osatekijöiden analyysi (esim. mainosten kieli)
- kuvat ja kuvanlukeminen
- opiskelijoiden valitsemien verkkovideoiden analyysikeinoja

6.4 Muut kielet

Muiden kielten opinnot voivat lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa muodostua yhden tai useamman kielen opinnoista. Valittavia opintoja ovat toisen kotimaisen kielen, vieraiden kielten ja mahdollisuuksien mukaan opiskelijan oman äidinkielen opinnot. Muiden kielten opinnoista koulutuksen järjestäjän tulee tarjota yhteensä vähintään kuusi opintopistettä.

PERUSOPETUKSESSA ALKANUT KIELI

Tavoitteet

Opetuksen päätavoitteena on vahvistaa perusopetuksessa tai muualla saatua toisen kotimaisen tai vieraan kielen taitoa.

Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija

- osaa viestiä kohdekielelle ja sen kulttuurille ominaisella tavalla
- osaa arvioida kielitaitoaan suhteissa tavoitteisiin
- tuntee omat vahvuutensa ja kehittymistarpeensa viestijänä ja kielen opiskelijana
- osaa kehittää kielitaitoaan tarkoituksenmukaisin strategioin
- ymmärtää opiskeltavan kielen merkityksen oman tulevaisuuden kannalta sekä sen merkityksen Suomelle ja kansainvälisesti.

Opetuksen tavoitetaso määrittelyssä hyödynnetään perusopetuksen opetus-suunnitelman perusteissa 2014 määriteltyjä tavoitetasoja.

OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Opiskeluympäristön ja käytettävien työtapojen tulee tukea aikaisempiin kokemuksiin pohjautuvaa tiedonrakentumista ja auttaa asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Opiskeluympäristön tulee antaa tilaisuuksia kokeilla ja löytää itselleen sopivia työskentelymuotoja. Erilaisia apuvälineitä kuten digitaalisia sanakirjoja ja lähdemateriaaleja voidaan käyttää tuntityöskentelyssä ja kokeissa.

Autenttiseen materiaaliin, tiedon hakuun ja sen arviointiin sekä kannustavaan palautteeseen kiinnitetään erityistä huomiota.

ARVIOINTI

Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön sekä monipuolisiin arviointimenetelmiin, esimerkiksi kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin, suulliseen ilmaisuun tai muihin näyttötapoihin. Oppimista tukevaa arviointia toteutetaan myös opiskelijan itsearviointin ja vertaisarviointin sekä arviointi- ja kehityskeskustelujen avulla. Kokeissa tai vastaavissa näytöissä suositetaan lähteiden ja apuvälineiden käyttöä. Lukion vieraiden kielten ja toisen kotimaisen kielen opetussuunnitelmien (Opetushallitus 2019) mukaista kieliprofiilityöskentelyä voidaan hyödyntää osana opintoja. Opintojakso arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty.

PAKOLLISET OPINNOT

LVKA1 Kielitaito osana opiskelua ja muita elämänalueita (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tekee yhdessä opettajan kanssa opintojen alussa arvion omista lähtökohdistaan ja erityisesti omista opiskelutaidoistaan
- ottaa vastuun oman kielitaitonsa kehittämisestä ja pystyy keskustelemaan moduulin aihepiiriin liittyvistä teemoista sekä tuottamaan niistä suppean kirjallisen esityksen.

Keskeiset sisällöt

- perusrakenteiden vahvistaminen sekä puheen ja kirjoittamisen käytänteiden harjoittelua
- opiskeluun ja muihin itselle tärkeisiin elämänalueisiin liittyvä kirjallinen ja suullinen harjoittelu
- oman esityksen tuottaminen ja muokkaaminen myös vertaispalautetta hyödyntäen
- oman kieliprofiilin laatiminen

LVKA2 Arkipäivän vuorovaikutusta (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- selviytyy erilaisista jokapäiväisistä kielenkäyttötilanteista
- osaa tuottaa suullisesti kertomuksen, kuvauksen, ohjeen ja perustellun mielipiteen
- puhuu ja kirjoittaa tilanteen mukaisesti
- kehittää vuorovaikutustaitoja
- harjoittelee vertaispalautteen antamista

Keskeiset sisällöt

- vuorovaikutus- ja asiointiharjoitukset erilaisissa kasvokkaisissa ja monimediaisissa viestintätilanteissa, esim. ostoksilla, viranomaisissa, lääkärissä sekä liikenne-, majoitus- ja ateriapalveluita käytettäessä
- erilaisia suullisia harjoituksia yksin ja ryhmässä
- oman tuotoksen muokkaaminen palautetta hyödyntäen

LVKA3 Mediat (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- hallitsee perustiedot medioista ja osaa käyttää viestintävälineitä monipuolisesti
- osaa etsiä tietoa erilaisista lähteistä
- osaa hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa opiskelussaan.

Keskeiset sisällöt

- suppea tutkielma projekti tai portfolio aiheesta, joka liittyy yhteiskuntatietouteen tai kulttuurintuntemukseen tai luonnontieteisiin
- opintojen loppuvaiheessa kieliprofiilin täydentäminen tarpeen mukaan

LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVASSA KOULUTUKSESSA ALKAVA KIELI

Tavoitteet

Opetuksen pää tavoitteena on tutustuttaa opiskelija uuteen lukiokoulutuksessa alkavaan kieleen, sen kielialueisiin ja kulttuureihin.

Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija

- saa tuntuman kielen perussanastoon ja -rakenteisiin
- selviytyy yksinkertaisista vuorovaikutustilanteista ja osaa kertoa itsensä ja arkielämästään
- pystyy kirjoittamaan lyhyitä viestejä tutuissa arkielämän tilanteissa.

Tavoitetasona on lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa alkava oppimäärä A1.2

OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Opiskeluympäristön tulee antaa tilaisuuksia kokeilla ja löytää itselleen sopivia työskentelymuotoja. Erilaisia apuvälineitä kuten digitaalisia sanakirjoja ja lähde- materiaaleja voidaan käyttää lähiopetuksessa ja kokeissa. Autenttiseen materiaaliin, tiedon hakuun ja sen arviointiin sekä kannustavaan palautteeseen kiinnitetään erityistä huomiota.

ARVIOINTI

Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön sekä monipuolisiin arviointimenetelmiin, esimerkiksi kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin, suulliseen ilmaisuun tai muihin näyttötapoihin. Oppimista tukevaa arviointia toteutetaan myös opiskelijan itsearviointin ja vertaisarviointin sekä arviointi- ja kehityskeskustelujen avulla. Kokeissa tai vastaavissa näytöissä suositetaan lähteiden ja apuvälineiden käyttöä. Lukion vieraiden kielten ja toisen kotimaisen kielen opetussuunnitelmien (Opetushallitus 2019) mukaista kieliprofiilityöskentelyä voidaan hyödyntää osana opintoja. Opintojakso arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty.

PAKOLLISET OPINNOT

LVKB1 Kieleen tutustuminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- omaksuu kielen perusäänteitä, intonaatiota sekä alkeistason perussanastoa ja -rakenteita taitotasolla A1.1
- ymmärtää tuttavallista puhetta ja käyttää tavallisia puheilmauksia rutiininomaisissa arkipäivän vuorovaikutustilanteissa
- hahmottaa yksinkertaisen kirjoitetun viestin aihepiirin ja osaa kirjoittaa yksinkertaisia, rutiininomaisia viestejä.

Keskeiset sisällöt

- henkilötietojen ja itseä koskevien perustietojen antaminen
- tervehdykset, keskustelun aloittaminen, kuulumisista kertominen, kysyminen ja vastaaminen
- rutiininomaisten viestien lukeminen ja kirjoittaminen

LVKB2 Asioiminen ja harrastukset (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii arkielämän keskeistä sanastoa ja ilmauksia
- tutustuu perustason A1.1 - A1.2 kielenkäytölle tyypillisiin lauserakenteisiin ja teksteihin
- oppii työskentelemään pareittain tai ryhmässä
- oppii käyttämään kieltä erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa.

Keskeiset sisällöt

- tiedustelujen tekoa, puhelin- tai chat-asiointia
- erilaisten arkipäivän palvelujen käyttöä, kaupassa asiointia, liikennevälineissä käyttäytymistä
- harrastuksiin ja vapaa-ajan viettoon liittyviä vuorovaikutustilanteita
- A1.1 - A1.3 - tasoiset tekstit

LVKB3 Elinympäristö ja sosiaaliset verkostot (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii kirjallisesti ja suullisesti kuvailemaan elinympäristöstään, lähipiiristään ja ystävistään
- oppii havainnoimaan kaksikielistä ympäristöä Suomessa
- oppii tekemään yksinkertaista tiedonhakua kohdekielellä.

Keskeiset sisällöt

- A1.2-tasoisien tekstien ymmärtämisen ja tuottamisen harjoittelu
- kaksikielisiin ilmiöihin tutustuminen erilaisissa ympäristöissä
- opiskelijan elinympäristöstä kertova suppea kirjallinen tai suullinen esitys

OPISKELIJAN OMA ÄIDINKIELI

Tavoitteet

Opetuksen päätavoitteena on, että opiskelija ylläpitää ja kehittää oman äidinkielen taitoaan ja saa yleiskuvan kieliyhteisönsä kulttuuripiirteistä.

Opiskelijan oman äidinkielen taito kartoitetaan ja tulosten perusteella laaditaan kullekin opiskelijalle henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Opetus perustuu toiminnalliseen kielitaitokäsitykseen, jonka mukaan opiskelija käyttää äidinkieltään monipuolisesti omiin viestintätarpeisiinsa. Opiskelun aikana käytetään autenttista opiskelumateriaalia ja luonnollisia kielenkäyttötilanteita.

ARVIOINTI

Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön sekä monipuolisiin arviointimenetelmiin, esimerkiksi kirjallisiin ja suullisiin kokeisiin, suulliseen ilmaisuun tai muihin näyttötapoihin. Oppimista tukevaa arviointia toteutetaan myös opiskelijan itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin sekä arviointi- ja kehityskeskustelujen avulla. Opin-tojako arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty.

PAKOLLISET OPINNOT

LVMAI1 Kieli ja identiteetti (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- oppii tuntemaan oman kielialueensa kehityksen vaiheita
- arvostaa omaa kielellistä kulttuuriaan ja ymmärtää sen merkityksen itselleen ja tulevaisuudelleen
- tuntee kielialueensa keskeisiä teoksia ja teemoja
- ymmärtää kaksi- ja monikielisyyden merkityksen identiteetilleen ja omalle kehitykselleen.

Keskeiset sisällöt

- luetun ja kuullun ymmärtämisen harjoituksia autenttista materiaalia käyttäen (esimerkiksi elokuva, sanomalehtiartikkeli, kaunokirjallinen teos, uutiset)
- johonkin oman kulttuuripiirin teokseen perehtyminen ja siitä kertominen suullisesti tai kirjallisesti

LVMAI2 Kirjoittaminen ja nykykulttuuri (2op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tutustuu monipuolisesti kieliyhteisönsä nykykulttuuriin ja samalla kehittää oman äidinkielen kirjoittamisen taitojaan
- pystyy ilmaisemaan itseään kirjallisesti ja suullisesti
- tunnistaa tekstilajeja ja perehtyy oppiaineiden keskeisiin käsitteisiin omalla äidinkielellään.

Keskeiset sisällöt

- kieliyhteisön kulttuurisiin ilmiöihin tutustuminen autenttisen materiaalin avulla
- kirjallisen referaatin tai analyysin laatiminen opiskelijan valitsemasta aiheesta

LVMAI3 Puheviestinnän taitojen syventäminen (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- kehittää ilmaisuvarmuuttaan esiintymistilanteissa ja ryhmätyöskentelyssä
- pystyy arvioimaan puheviestinnän merkitystä ihmissuhteissa ja opiskelussa
- harjoittelee luontevaa ääntämistä ja intonaatiota.

Keskeiset sisällöt

- vuorovaikutustilanteiden ominaispiirteitä
- erilaisia vuorovaikutus- ja vertaisarviointitilanteita (haastattelu, väittely, kommentointi)
- suullisen esitelmän pitäminen, vertaispalautteen antaminen ja vastaanottaminen

6.5 Matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantiede

OPETUKSEN TAVOITTEET

Matemaattis-luonnontieteellisten aineiden opinnoissa syvennetään perusopetuksen oppimäärään sisältyviä tietoja ja taitoja painottaen kyseisen tiedonalan käsitteiden ja sanaston hallintaa. Tiedollisesti varmistetaan perusopetuksen oppimäärän ydinasioiden osaaminen sekä valmistaudutaan lukiossa vaadittavaan opiskelutekniikkaan matematiikassa ja luonnontieteissä. Opintojen aikana arvioidaan, minkä laajuinen oppimäärä lukio-opinnoissa matematiikassa, fysiikassa ja kemiassa on tarkoituksenmukainen opiskelijalle.

Toinen luonnontieteellisten aineiden moduuleista tulee yhdistää jonkin suomenkielisen kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän moduulin kanssa.

Vantaan kaupunki

Lukioon valmistavan koulutuksessa laaja-alaista osaamista painotetaan matematiikan, fysiikan, kemian, biologian ja maantieteen opinnoissa seuraavien kuvausten mukaisesti.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen:

Lukioon valmistavan koulutuksen aikana opiskelijat saavat valmiuksia pohtia omien valintojensa ja tekojensa merkitystä ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta. Opiskelijat oppivat näkemään asioiden välisiä yhteyksiä ja hahmottamaan yhä suurempia kokonaisuuksia sekä toimimaan globaalista näkökulmasta.

OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Kielitietoiset työtavat matematiikassa liittyvät ohjeiden ja opetuspuheen avaamiseen ja sanallisten tehtävien purkamiseen. Kemiassa ja fysiikassa ne tarkoittavat käsitelmäärittelyjen, selostusten ja muiden aineille tyypillisten tekstilajien (esim. oppikirjatekstien) harjoittelemista. Maantieteessä ja biologiassa kielitietoisia työ-

tapoja ovat käsitelmäärittelyharjoitukset, karttojen, diagrammien ja taulukoiden tulkintaharjoitukset ja omien tekstien tuottaminen ohjatusti.

ARVIOINTI

Arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä. Opiskelijat oppivat tuntemaan lukiolle ominaisia arviointimenetelmiä. Opintojakso arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty.

PAKOLLISET OPINNOT

LVMA Matematiikka (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- vahvistaa perusopetuksessa hankittuja matemaattisia taitojaan ja kertaavaa oppiaineiden keskeisiä käsitteitä
- harjaantuu matematiikan opetukseen liittyvien ohjeiden sekä matemaattisen esitystavan sekä sanallisten tehtävien ymmärtämiseen

Keskeiset sisällöt

- luvut ja laskutoimitukset, algebra, funktiot, geometria, todennäköisyys ja tilastot

LVFYKE Fysiikka ja kemia (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy oppiaineiden keskeisiin ilmiöihin ja niitä kuvaaviin käsitteisiin sekä kertaavaa oppiaineiden keskeisiä käsitteitä
- harjaantuu fysiikan ja kemian opetukseen liittyvien ohjeiden sekä esitystavan ja merkikielen ymmärtämiseen

Keskeiset sisällöt

- liike ja voima, värähdys- ja aaltoliike, lämpö, sähkö, luonnon rakenteet
- ilma ja vesi, raaka-aineet ja tuotanto, elollinen luonto ja yhteiskunta
- luonnon tutkimisen taitoja

LVBG Biologia ja maantiede (1 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- perehtyy oppiaineiden keskeisiin ilmiöihin ja niitä kuvaaviin käsitteisiin
- tutustuu luonnon ja ympäristön erityispiirteisiin.

Keskeiset sisällöt

- biologian tutkimustaidot, luonto ja ekosysteemi, elämä ja evoluutio, ihmisen, yhteinen ympäristö
- maantieteelliset taidot, Suomen, Euroopan ja maailman jäsentäminen, yhteinen ympäristö
- luonnon tutkimisen taitoja

Vantaan kaupunki

LVBG moduuli muodostaa oppiainerajat ylittävän kokonaisuuden LVS5 moduulin kanssa. Opintojaksolla eri tiedonalojen tekstejä tarkastellaan biologian oppiaineen näkökulmasta.

6.6 Historia ja yhteiskuntaoppi

OPETUKSEN TAVOITTEET

Historian ja yhteiskuntaopin opinnot syventävät opiskelijan tietoja Suomen historiasta ja suomalaisesta yhteiskunnasta sekä antavat opiskelijalle työkaluja erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden itsenäiseen arvioimiseen ja tutkimiseen. Historian opinnot liittyvät Suomen historiaan sekä sen eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin. Opinnot syventävät perusopetuksen tietoja ja taitoja ja johdattavat opiskelijoita lukion historian ja yhteiskuntaopin moduulien tavoitteisiin ja sisältöihin. Opetuksessa harjaannutetaan yhteiskuntaopille ja historialle ominaisia opiskelu- ja tekstitaitoja.

Vantaan kaupunki

Lukioon valmistavassa koulutuksessa laaja-alaista osaamista painotetaan historian ja yhteiskuntaopin opinnoissa seuraavien kuvausten mukaisesti.

Yhteiskunnallinen osaaminen:

Opiskelijat ovat aktiivisia omien opintojensa suunnittelijoita ja ottavat vastuuta omista valinnoistaan. Erilaisten lähiympäristöön liittyvien projektien tai tehtävien myötä opiskelijat opettelevat kantamaan sosiaalista vastuuta myös ympäristöstä ja vaikuttamaan elinympäristöönsä liittyviin asioihin. Opiskelijat perehtyvät demokratian toimintaan.

Monitieteinen ja luova osaaminen:

Vantaan oppilaitosten tavoitteena on, että opiskelijasta kasvaa osallistuva, itsenäinen ja monilukutaitoinen kansalainen, joka osaa huolehtia tietoturvastaan sekä ottaa huomioon viestinnän eettiset vastuukysymykset. Lukioon valmistavan koulutuksen aikana opiskelija kehittää omaa digilukutaitoaan.

Osana kunkin oppiaineen opiskelua opiskelija tutustuu eri tieteen- ja taiteenaloille ominaisiin tapoihin käyttäen kieltä sekä esittää ja rakentaa todellisuutta. Opiskelijan kehittymistä tekstien tulkitsijana tukevat opiskelussa hyödynnettävät monipuoliset materiaalit. Opiskelija oppii eri tieteenalojen ominaiskieltä eri oppiaineissa, ja kielitietoisuus on läsnä kaikessa opiskelussa. Vantaan lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa annetaan eväitä lukuintoon myös vapaa-ajalla.

Hyvinvointiosaaminen:

Lukioon valmistavien opintojen aikana opiskelija saa valmiuksia kokonaisvaltaiseen kasvuun. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia käsitellä ajankohtaisia kysymyksiä ja tulevaisuuteen liittyviä epävarmuuksia erityisesti historian ja yhteiskuntaopin opinnoissa. Opiskelija saa valmiuksia ristiriitojen kohtaamiseen ja ratkaisujen kehittämiseen.

OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Kielitietoiset työtavat vahvistavat opiskelijoiden monilukutaitoa. Tekstilähtöinen lukemisen ja kirjoittamisen samanaikainen opiskelu, koevastausten ja itsearvioinnin harjoittelu, käsitelmäärittely, omien sanastojen tekeminen, keskusteluharjoitukset ja erilaisten lähteiden pohjalta tehty päätelyharjoitukset ovat

historiaan soveltuvia työtapoja. Taideaineiden työtavat ja opintokäynnit soveltuvat kulttuurin peruskäsitteiden tuntemukseen liittyviin opintoihin.

Vantaan kaupunki

Opintojaksoihin pyritään sisällyttämään museovierailuja, myös yhteistyössä suomen kielen opintojaksojen kanssa. Työskentelyn sähköisenä alustana käytetään ItsLearningia. Työskentelyssä painottuu historian ja yhteiskuntaopin taitojen sekä oppiaineiden keskeisen sanaston harjoittelu.

ARVIOINTI

Arvioinnissa käytetään joustavia ja monipuolisia menetelmiä. Oppimispäiväkirjat, prosessitehtävät eri aiheista, esitelmät, referaatit, esseet ja pienoistutkielmat ovat yhteiskunta- ja kulttuurituntemukseen soveltuvia menetelmiä. Käsitteen määrittelytehtävät voivat olla osa oppimista tukevaa arviointia. Lukiolle tyypillisiä kokeita käytetään oppimistehtävinä. Opintojakso arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty.

Vantaan kaupunki

Arviointi on jatkuvaa ja monipuolista. Se rakentuu erilaisten opintojakson aikana työstettävien yksilö-, pari- ja ryhmätehtävien varaan.

PAKOLLISET OPINNOT

LVHY1 Historian perusteita (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee kulttuurin peruskäsitteitä
- tuntee Euroopan ja maailman kulttuurien tärkeimpiä käännekohtia ja osaa suhteuttaa nykyajan ilmiöitä historialliseen kehitykseen
- tuntee erilaisia syitä, jotka ovat johtaneet muuttoliikkeisiin – taloudelliset ja poliittiset syyt, konfliktit, ympäristölliset syyt
- tuntee historialle ja kulttuurihistorialle ominaisia tekstilajeja.

Keskeiset sisällöt

- kulttuurihistorian kausia ja käännekohtia pääpiirteittäin keräily- ja pyyntikulttuurista jälkiteolliseen aikaan ja yksilöllistymiseen
- muuttoliikkeet osana ihmiskunnan historiaa
- historian tekstien lukeminen ja kirjoittaminen: käsitteiden avaaminen ja omien sanastojen tekeminen, tekstin rakennepiirteet, kuvien, karttojen ja tilastojen ymmärtäminen ja tulkitseminen eri sisältöjen yhteydessä

Vantaan kaupunki

Opintojaksot LVHY1 ja LVHY2 järjestetään tiiviissä yhteistyössä.

LVHY2 Suomen yhteiskunta ja kulttuurit (2 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää kulttuurista moninaisuutta sekä kulttuurista vuorovaikutusta ja kehittää kulttuurista kompetenssiaan
- tuntee suomalaista yhteiskunta- ja talousjärjestelmää koskevia peruskäsitteitä, joiden avulla hän voi käsitellä ja arvioida

- yhteiskunnallista tietoa ja toimia aktiivisena kansalaisena
- tuntee Suomen kieli- ja kulttuuriryhmiä ja niiden historiaa
- oppii tuntemaan kansainvälisten suhteiden ja kansainvälisten järjestöjen toiminnan perusteet
- osaa lukea ja tulkita yhteiskuntaopille ominaisia tiedon esittämistapoja ja tuottaa itse yhteiskuntaopille ominaisia tekstejä.

Keskeiset sisällöt

- valta ja vaikuttaminen: valta ja erilaiset vallankäytön muodot, suomalainen demokratia ja poliittinen järjestelmä ja aktiivinen kansalaisuus
- kansalaisen taloustaito
- oikeusvaltio: perusoikeudet, vallan kolmijako (-oppi) ja kansalaisuus
- Suomen kulttuurihistoria ja kansallisvaltion rakentaminen 1800-luvulla
- suomalaisia perinteitä ja tapakulttuuria sekä niiden muotoutuminen vuorovaikutuksessa muiden kulttuurien kanssa
- Suomi osana Pohjoismaita, Eurooppaa ja maailmaa
- moninainen Suomi: vähemmistöt Suomessa
- yhteiskuntaan liittyvien käsitteiden avaaminen ja käsitteiden määrittelyharjoitukset kaikkiin sisältöihin liittyen

Vantaan kaupunki

Opintojaksot LVHY1 ja LVHY2 järjestetään tiiviissä yhteistyössä.

6.7 Opinto-ohjaus

Ohjaustoiminnalla tuetaan opiskelijan opiskelua lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen kaikissa vaiheissa. Ohjaus toteutetaan yhteistyössä opinto-ohjaajan, aineenopettajien ja muun opiskeluhuollon kanssa. Ohjaus auttaa opiskelijaa suunnittelemaan opintojaan ja tekemään omien tavoitteidensa mukaisia lukio-koulutusta koskevia valintoja ja ratkaisuja.

Vantaan kaupunki

Lukioon valmistavassa koulutuksessa laaja-alaista osaamista painotetaan opinto-ohjauksessa seuraavien kuvausten mukaisesti.

Hyvinvointi:

Lumon lukiossa ylläpidetään ja kehitetään opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia edistävää turvallista sekä yhteisöllistä ilmapiiriä ja välittämisen kulttuuria. Opiskelija saa tietoa yhteiskunnan hyvinvointipalveluista ja valmiuksia hakea tarvittaessa apua itselleen ja läheisilleen. Hän oppii kehittämään hyvinvointiosaamistaan. Opiskelija harjaantuu tunnistamaan omia vahvuuksiaan ja oppii kohtaamaan epävarmuutta sekä hakemaan tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa.

Yhteiskunnallinen osaaminen:

Opiskelijat ovat aktiivisia omien opintojensa suunnittelijoita ja ottavat vastuuta omista valinnoistaan. Erilaisten lähiympäristöön liittyvien projektien tai tehtävien myötä opiskelijat opettelevat kantamaan sosiaalista vastuuta myös ympäristöstä ja vaikuttamaan elinympäristöönsä liittyviin asioihin. Opiskelijat perehtyvät demokratian toimintaan muun muassa erilaisten vierailukäyntien myötä.

Ohjauksessa opiskelija omaksuu elinikäisen oppimisen taitoja, urasuunnittelutaitoja ja työelämävalmiuksia. Opiskelija pohtii toimintaansa ja työskentelee rakentavasti muiden kanssa.

Vuorovaikutusosaaminen:

Ohjauksessa opiskelija omaksuu elinikäisen oppimisen taitoja, urasuunnittelutaitoja ja työelämävalmiuksia. Opiskelija pohtii toimintaansa ja työskentelee rakentavasti muiden kanssa.

Monitieteinen ja luova osaaminen:

Opinto-ohjauksen avulla opiskelija kehittää monitieteisen ja luovan osaamisen tavoitteiden mukaista sinnikkyyttä, ongelmanratkaisukykyä ja uteliaisuutta uusia oppimismahdollisuuksia kohtaan.

OPETUKSEN TAVOITTEET

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että opiskelijaa ohjataan ymmärtämään

- ohjauksen tarkoitusta koulutuksen aikana
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman merkitys sekä seuraamaan ja arvioimaan sen toteutumista lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen kokonaisuus ja siihen sisältyvät valintamahdollisuudet
- oman työskentelyn ja opiskelutaitojen arvioimista ja kehittämään sitä
- suomalaista koulutusjärjestelmää
- suomalaisen lukiokoulutuksen erityispiirteitä ja opiskelukulttuuria
- hakumenettelyä jatko-opintoihin.

Vantaan kaupunki

Yksi lukioon valmistavan koulutuksen arvioinnin keskeisistä tavoitteista on oikeaan jatko-opintopaikkaan ohjaaminen.

OPISKELUYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Ohjaus toteutetaan paikallisesti päätettävällä tavalla. Opiskeluympäristönä toimivat koulu, verkko-oppimisympäristö ja muut lähiympäristön palvelut. Henkilökohtaisesta ohjauksesta ja pienryhmäohjauksesta vastaavat opinto-ohjaaja ja aineenopettajat yhdessä.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijan kanssa keskustellaan opinnoista, koulutusvalinnoista sekä ammatti- ja uratoiveista. Ohjauksessa otetaan huomioon opiskelijan aikaisemmin hankittu osaaminen ja kiinnostuksen kohteet kytkemällä opittavat tiedot ja taidot opiskelijalle merkityksellisiin kokemuksiin ja toimintamuotoihin. Opintojen tavoitteet asetetaan yhdessä opiskelijan kanssa aikaisempien opintojen ja muutoin hankitun osaamisen pohjalta.

Henkilökohtaisessa ohjauksessa opiskelijaa ohjataan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Opiskelijaa ohjataan ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja oppimistavoitteiden suuntaisesta toiminnasta.

Pienryhmäohjauksessa opiskelijoita aktivoidaan tekemään yhteistyötä ja sovelta-
maan yhteistoiminnallisia työtapoja. Ohjaustilanteissa kannustetaan opiskelijoita pohtimaan yhdessä opintoihin liittyviä asioita sekä tuomaan omia näkemyksiä ja kokemuksia yhteiseen keskusteluun. Tällä vahvistetaan opiskelijoiden keskinäistä yhteisymmärrystä. Vertaistuki ja ryhmän tuki ovat tärkeitä oppimisessa.

Opiskelijaa ohjataan käyttämään monipuolisia opiskelumenetelmiä ja työtapoja tieto- ja viestintätekniikkaa ja sen sovelluksia hyödyntäen. Tieto- ja viestintätekniikkaa ohjataan käyttämään monipuolisesti opintojen suunnittelussa, opiskelussa ja tiedonhaussa.

ARVIOINTI

Opiskelijoiden itse- ja vertaisarviointeja hyödynnetään tehtäessä kokonaisarvioita opiskelijan opinnoissa suoriutumisesta ja motivoitumisesta lukiokoulutuksessa opiskeluun. Opintojakso arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty

PAKOLLISET OPINNOT

LVOP Opinto-ohjaus (4 op)

Tavoitteet

Moduulin tavoitteena on, että opiskelija oppii

- asettamaan opiskelulle tavoitteita
- laatimaan opiskelusuunnitelman ja sitoutumaan siihen
- tiedostamaan mahdollisuuden korottaa perusopetuksen arvosanoja
- tiedostamaan mahdollisuuden suorittaa lukio-opintoja
- erilaisia työskentely- ja opiskelutapoja
- tietojen ja taitojen syvällistä ja pitkäjänteistä oppimista
- ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja tietää, miten siihen voi vaikuttaa
- hyödyntämään opinnoissaan tieto- ja viestintäteknologiaa sekä kirjaston tarjoamia palveluita
- työskentelemään itsenäisesti ja yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa
- toimimaan joustavasti ja kannustavasti vuorovaikutustilanteissa
- suunnittelemaan jatko-opintoja lukiokoulutuksessa tai muussa oppilaitoksessa
- käyttämään monipuolisesti tietolähteitä ja hakupalveluita opintojensa suunnittelussa ja jatkokoulutuskohteiden haussa
- hakemaan lukiokoulutukseen tai muihin jatko-opintoihin.

Keskeiset sisällöt

- henkilökohtainen opiskelusuunnitelma
- opiskelu- ja ongelmanratkaisutaidot
- oppiminen erilaisissa oppimisympäristöissä
- tiedonhankinta ja tiedonkäsittelytaidot
- suulliset ja kirjalliset viestintätaidot
- tieto- ja viestintätekniset taidot
- itsenäiset työskentelytaidot
- vuorovaikutustaidot ja yhteistoiminnallisen oppimisen taidot
- itsearviointi- ja vertaisarviointitaidot
- suomalainen koulutusjärjestelmä

6.8 Valinnaiset opinnot

Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä edellä määriteltyjä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen eri aineryhmien valinnaisia opintoja tai muita saman tai

muun koulutuksen järjestäjän järjestämiä lukio-opintovalmiuksia edistäviä opintoja. Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä lukioasetuksen (810/2018) liitteen 1 tai 2 mukaisia pakollisia tai valtakunnallisia valinnaisia opintoja tai paikalliseen opetussuunnitelmaan kirjattuja valinnaisia opintoja. Valinnaisiksi opinnoiksi ohjataan valitsemaan ensisijaisesti kunkin oppiaineen ensimmäisiä moduuleja. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa voidaan järjestää valinnaisia opintoja myös niissä lukion aineissa, joita ei opiskella perusopetuksessa.

Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä myös perusopetuksen opintoja. Valinnaisina opintoina suoritetuista hyväksytyistä perusopetuksen opinnoista opiskelija voi saada todistuksen osallistumalla perusopetuslaissa (38 §) tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä.

Vantaan kaupunki

Valinnaisina opintoina tarjotaan perusopetuksen opintoja ja lukion opintojaksoja. Opiskelijalla on mahdollisuus korottaa perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoja osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Perusopetuksen opintojen ja lukion opintojaksojen suorittaminen suunnitellaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisen yhteydessä. Lukioon valmistavan koulutuksen aikana opiskelijalle järjestetään mahdollisuuksia suorittaa lukion opintojaksoja osana lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaisia opintoja.

7 ARVIOINTI

7.1 Arvioinnin tavoitteet

Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijan oppimista ja työskentelyä tulee arvioida monipuolisesti. Opiskelijan oppimisen arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijalle palautetta opintojen edistymisestä ja oppimistuloksista sekä lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana että sen päättyessä. Palautteen tarkoituksena on kannustaa ja ohjata opiskelijaa opintojen suorittamisessa. Lisäksi arviointi antaa tietoja opiskelijalle tai alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajalle sekä koulutuksen järjestäjien, työelämän ja muiden vastaavien tahojen tarpeita varten.

Arvosanan antaminen on yksi arvioinnin muoto. Arvioinnilla kannustetaan opiskelijaa myönteisellä tavalla omien tavoitteidensa asettamiseen ja työskentelytapojensa tarkentamiseen. Arvioinnin tulee olla oppimista tukevaa.

Vantaan kaupunki

Vantaan lukioissa arvioinnin toteuttamisen periaatteina ovat läpinäkyvyys, tasapuolisuus, opiskelijälähtöisyys ja erilaisten oppijoiden huomiointi. Opiskelijan oppimisen tukemisessa ja ohjaamisessa käytetään pedagogisesti perusteltuja, monipuolisia ja tarkoituksenmukaisia arvioinnin menetelmiä. Arviointi muodostaa selkeän ja ymmärrettävän kokonaisuuden, joka on myös opiskelijoiden tiedossa. Opiskelijoita kannustetaan asettamaan itselleen oppimiseen liittyviä tavoitteita sekä tunnistamaan keinoja tavoitteisiin pääsemiseen.

7.2 Opintojakson arviointi

Arvioinnin tehtävänä on antaa palautetta opiskelijalle opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta ja opiskelun etenemisestä. Opintojakson arvioinnin tulee olla monipuolista ja perustua mahdollisten kirjallisten kokeiden lisäksi suullisiin kokeisiin ja muihin osaamisen osoittamistapoihin samoin kuin opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin sekä opiskelijan tietojen ja taitojen arviointiin. Myös opiskelijan oma itsearviointi voidaan ottaa huomioon ja hyödyntää muun muassa opintojakson arviointikeskustelussa. Arvioinnin menetelmistä ja käytännöistä päätetään tarkemmin opetussuunnitelmassa.

Opiskelijan opiskelema opintojakso arvioidaan sen päättyttyä. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt moduulit arvioidaan asteikolla suoritettu–hylätty. Kirjallisesti annettu sanallinen arviointi ja suullisesti arviointikeskustelussa annettu palaute voivat myös täydentää ja täsmentää arviointia. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa suoritettujen opintojaksojen arviointi tehdään lukion opetussuunnitelman mukaisesti.

Opetussuunnitelmassa määritellyt lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaiset opintojaksot arvioidaan siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

Todetut kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa huomioon arvioinnissa siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja muuhunkin kuin kirjalliseen näyttöön. Kyseiset vaikeudet voidaan ottaa huomioon määrättäessä opintojakson arviointia. Kesken olevan opintojakson suorituksen merkintätavasta voidaan päättää opetussuunnitelmassa.

Opiskelijan arvioinnista päättää kunkin oppiaineen tai aineryhmän osalta opiskelijan opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta.

Vantaan kaupunki

Opintojakson arvioinnin periaatteet kirjataan ylös opintojakson sähköiselle alustalle. Opintojakson keskeisiä tavoitteita arvioidaan läpinäkyvästi ja opiskelijalähtöisesti. Opintojakson arviointia suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Laaja-alaisen osaamisen opintojaksokohtaisia tavoitteita arvioidaan osana työskentelyä ja sisältöjen hallintaa suhteessa opintojakson tavoitteisiin.

7.3 Aineryhmän/oppiaineen oppimäärän arviointi

Aineryhmän tai oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti opiskelemista pakollisista ja/tai valinnaisista opintojaksoista. Samassa aineryhmässä tai oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaiset opintojaksomäärät. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opinnoista opiskelijalla saa olla hylättyjä suorituksia aineryhmittäin enintään seuraavasti:

1–4 opintopistettä	0
5–10 opintopistettä	2
11–16 opintopistettä	4
17 opintopistettä tai enemmän	6

Jos opiskelijalla on liikaa hylättyjä suorituksia, hänelle on varattava mahdollisuus hylättyjen opintojaksojen suorittamiseen.

Vantaan kaupunki

Hylättyjä opintojaksoja voi suorittaa lukion uusintakuulusteluissa tai muilla opettajan kanssa sovittavilla tavoilla. Hylätyn opintojakson suorittamista voi yrittää yhden kerran.

7.4 Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana suoritettut perusopetuksen opinnot

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen valinnaisina opintoina suoritetuista hyväksytyistä perusopetuksen opinnoista opiskelija voi saada todistuksen osallistumalla perusopetuslaissa²⁴ tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Erityisessä tutkinnossa selvitetään eri tavoin, vastaavatko opiskelijan tiedot ja taidot perusopetuksen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja kyseisessä oppiaineessa. Tutkintoon osallistuvan opiskelijan osaamista arvioidaan suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin eri oppiaineiden tavoitteisiin. Opiskelijan osaamisen tason

määrittelyssä käytetään apuna perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyviä hyvän osaamisen kuvauksia ja päättöarvioinnin kriteerejä. Erityisessä tutkinnossa voidaan suorittaa oppiaineen koko oppimäärä tai osia siitä, kuten jonkin vuosiluokan oppimäärä. Erityisessä tutkinnossa käytettäviä todistuksia koskevat määräykset sisältyvät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin.

Vantaan kaupunki

Perusopetuksen todistuksen antamisoikeus on myönnetty Lumon lukiolle. Lukioon valmistava koulutus tekee tiivistä yhteistyötä Lumon lukion kanssa niin toiminnan suunnittelussa kuin arjen toiminnassa.

7.5 Lukiokoulutukseen valmistava koulutus

Opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan kuuluvia opintoja tulee opiskella vähintään siinä laajuudessa kuin ne on määritelty valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta. Opiskelija on suorittanut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen silloin, kun hän on suorittanut aineryhmien tai oppiainesten oppimäärät edellä esitetyllä tavalla hyväksytysti ja lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen vähimmäisopintopistemäärä 50 täyttyy.

7.6 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen suoritetuista opinnoista saa todistuksen. Todistuksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- suoritettut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opinnot
- hyväksytysti suoritettut lukion opinnot
- todistuksen antamispäivämäärä ja rehtorin allekirjoitus
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- todistuksessa käytettyjen kirjainmerkkien selitykset
- maininta siitä, että todistus on lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen osalta Opetushallituksen määräyksen OPH-4958-2020 mukainen.

Todistukseen merkitään opiskelijan opiskelemat oppiaineet, niissä suoritettujen opintopisteiden määrä tai merkintä aineryhmän tai oppiaineen hyväksytystä suorittamisesta (suoritettu). Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen koko oppimäärän suorittamisesta ei anneta yhteistä arvosanaa oppiaineiden arvosanojen keskiarvona eikä muullakaan tavalla. Todistukseen merkitään opiskelijan suorittama kokonaisopintopistemäärä.

Lukion opinnot arvioidaan ja merkitään todistukseen siten kuin niistä on määrätty joko voimassa olevissa nuorten tai aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa. Opetushallituksen antaman kyseisen määräyksen numero tulee mainita todistuksessa.

Jos opiskelija on suorittanut lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen aikana perusopetuksen opintoja, niiden suorittamisesta erityisessä tutkinnossa annettu todistus voidaan liittää lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen todistuksen liitteeksi.

Todistukseen kuuluu myös kohta lisätietoja. Tähän kohtaan merkitään mahdolliset todistuksen liitteenä annettavat ja sitä täydentävät todistukset. Lukiokoulutuksen järjestäjä päättää todistuksen ulkoasusta.

LIITE

LIITE 1 KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO

Kuvausasteikko on Suomessa laadittu sovellus asteikoista, jotka sisältyvät Euroopan neuvoston toimesta kehitettyyn Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen.

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>

A1 .1 K ieli- taid on alk eid en hall inta	Opiskelija selviytyy satunnaisesti viestintäkumppanin tukemana muutamasta, kaikkein yleisimmin toistuvasta ja rutiininomaisesta viestintätilanteesta.	Opiskelija tarvitsee paljon apukeinoja (esim. eleet, piirtäminen, sanastot, netti). Opiskelija osaa joskus arvailla tai päätellä yksittäisten sanojen merkityksiä asiayhteyden, yleistiedon tai muun kielitaitonsa perusteella. Opiskelija osaa ilmaista, onko ymmärtänyt.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kielelle ja kulttuurille tyypillisimpiä kohteliaisu uden ilmauksia (tervehtiminen, hyvästely, kiittäminen) joissakin kaikkein rutiininomaisimissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää vähäisen määrän yksittäisiä puhuttuja ja kirjoitettuja sanoja ja ilmauksia. Opiskelija tuntee kirjainjärjestelmän tai hyvin rajallisen määrän kirjoitusmerkkejä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään puheessa hyvin suppeasti käyttäen harjoitettuja sanoja ja opeteltuja vakioilmaisuja. Opiskelija ääntää joitakin harjoiteltuja ilmauksia ymmärrettävästi ja osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja sanontoja.
--	--	---	---	---	--

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>

A1.2 Kehittyvä alkukielitaito	Opiskelija selviytyy satunnaisesti yleisimmin toistuvista, rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen vielä enimmäkseen viestintäkumppaniin.	Opiskelija tukeutuu viestinnässään kaikkein keskeisiin sanoihin ja ilmauksiin. Opiskelija tarvitsee paljon apukeinoja. Opiskelija osaa pyytää toistamista tai hidastamista.	Opiskelija osaa käyttää muutamia kaikkein yleisimpiä kielelle ominaisia kohteliaisuuden ilmauksia rutiininomaisesti sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää harjoiteltua, tuttua sanastoa ja ilmaisia sisältävää muutaman sanan mittaista kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta. Opiskelija tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.	Opiskelija pystyy kertomaan joistakin tutuista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvaramateriaalia ja kirjoittaa muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Opiskelija ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi ja hallitsee hyvin suppean perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen ja peruskieliopin aineksia.
---	---	--	--	---	--

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>
A1 .3 Toimi vaalkielitaito	Opiskelija selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin.	Opiskelija osallistuu viestintään, mutta tarvitsee edelleen usein apukeinoja. Opiskelija osaa reagoida suppein sanallisin ilmauksin, pienin elein (esim. nyökkäämällä), äännähdyksin, tai muunlaisella minimipalautteella. Opiskelija joutuu pyytämään selvennystä tai toistoa hyvin usein.	Opiskelija osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa kontakteissa.	Opiskelija ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Opiskelija pystyy löytämään tarvitsemansa yksinkertaisen tiedon lyhyestä tekstistä.	Opiskelija osaa rajallisen määrän lyhyitä, ulkoa opeteltuja ilmauksia, keskeistä sanastoa ja perustason lauserakenteita. Opiskelija pystyy kertomaan arkisista ja itselleen tärkeistä asioista käyttäen suppeaa ilmaisuvaramateriaalia ja kirjoittamaan yksinkertaisia viestejä ja ääntää harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi.

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>

A2 .1 Perus- kieli- taidon alku- vaihe	Opiskelija pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään turvautuen harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein ja osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.	Opiskelija selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista ja osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja, esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä sekä vastata sellaisiin.	Opiskelija ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Opiskelija ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Opiskelija pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukemana.	Opiskelija pystyy kertomaan jokapäiväisistä ja konkreettisista sekä itselleen tärkeistä asioista käyttäen yksinkertaisia lauseita ja konkreettista sanastoa. Opiskelija osaa helposti ennakoitavan perussanaston ja monia keskeisimpiä rakenteita. Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
--	--	---	---	--	--

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>
A2 .2 Kehittyvä peruskielitaito	Opiskelija selviää kohtalaisesti monenlaisista jokapäiväisistä viestintätilanteista ja pystyy enenevässä määrin olemaan aloitteellinen viestintätilanteessa.	Opiskelija osallistuu enenevässä määrin viestintään käyttäen tarvittaessa vakiosanontoja pyytäänsään tarkennusta avainsanoista. Opiskelija joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä silloin tällöin. Opiskelija käyttää esim. lähikäsitettä tai yleisempää käsitettä, kun ei tiedä täsmällistä (koira/eläin tai talo/mökki).	Opiskelija osaa käyttää kieltä yksinkertaisella tavalla kaikkein keskeisiin tarkoituksiin, kuten tiedonvaihtoon sekä mielipiteiden ja asenteiden ilmaisemiseen. Opiskelija pystyy keskustelemaan kohteliaasti käyttäen tavanomaisia ilmauksia ja perustason viestintärutiineja.	Opiskelija pystyy seuraamaan hyvin summittaisesti selväpiirteisen asiapuheen pääkohtia, tunnistaa usein ympärillään käytävän keskustelun aiheen, ymmärtää pääasiat tuttua sanastoa sisältävästä yleiskielisestä tekstistä tai hitaasta puheesta. Opiskelija osaa päätellä tuntemattomien sanojen merkityksiä asiayhteydestä.	Opiskelija osaa kuvata luettelomaisesti (ikäkaudelleen tyypillisiä) jokapäiväiseen elämään liittyviä asioita käyttäen tavallista sanastoa ja joitakin idiomattisia ilmauksia sekä perustason rakenteita ja joskus hiukan vaativampiakin. Opiskelija osaa soveltaa joitakin ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>

B1 .1 To imi va per us- kiel itai to	Opiskelija pystyy viestimään, osallistumaan keskusteluihin ja ilmaisemaan mielipiteitään melko vaivattomasti jokapäiväisissä viestintätilanteissa.	Opiskelija pystyy jossain määrin olemaan aloitteellinen viestinnän eri vaiheissa ja osaa varmistaa, onko viestintäkumppani ymmärtänyt viestin. Opiskelija osaa kiertää tai korvata tuntemattoman sanan tai muotoilla viestinsä uudelleen. Opiskelija pystyy neuvottelemaan tuntematto mien ilmauksien merkityksistä.	Opiskelija osoittaa tuntevansa tärkeimmät kohteliaisuussäännöt. Opiskelija pystyy ottamaan vuorovaikutuksessaan huomioon joitakin tärkeimpiä kulttuurisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää pääasiat ja joitakin yksityiskohtia selkeästi ja lähes normaalitempoisesta yleiskielisestä puheesta tai yleistajuisesta kirjoitetusta tekstistä. Opiskelija ymmärtää yhteiseen kokemukseen tai yleistietoon perustuvaa puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija löytää pääajatuksen, avainsanat ja tärkeitä yksityiskohtia myös valmistautumatta.	Opiskelija osaa kertoa ydinkohdat ja myös hiukan yksityiskohtia erilaisista jokapäiväiseen elämään liittyvistä itseään kiinnostavista todellisista tai kuvitteellisista aiheista. Opiskelija käyttää melko laajaa sanastoa ja rakennevalikoimaa sekä joitakin yleisiä fraaseja ja idiomeja. Opiskelija osaa soveltaa useita ääntämisen perussääntöjä muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.
--	---	--	---	--	---

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>
B1.2 S u j u v a p e r u s k i e l i t ä i t ö	Opiskelija pystyy osallistumaan viestintään melko vaivattomasti myös joissakin vaativammissa viestintätilanteissa kuten viestittäessä ajankohtaisesta tapahtumasta.	Opiskelija pystyy olemaan aloitteellinen tuttua aihetta käsittelevässä vuorovaikutustilanteessa käyttäen sopivaa ilmausta. Opiskelija pystyy korjaamaan väärinymmärryksiä melko luontevasti ja neuvottelemaan myös melko mutkikkaiden asioiden merkityksestä.	Opiskelija osaa käyttää erilaisiin tarkoituksiin kieltä, joka ei ole liian tuttavallista eikä liian muodollista. Opiskelija tuntee tärkeimmät kohteliaisuussäännöt ja toimii niiden mukaisesti. Opiskelija pystyy ottamaan vuorovaikutuksessaan huomioon tärkeimpiä kulttuurisiin käytänteisiin liittyviä näkökohtia.	Opiskelija ymmärtää selväpiirteistä asiatietoa sisältävää puhetta tutuista tai melko yleisistä aiheista ja selviää myös jonkin verran päättelyä vaativista teksteistä. Opiskelija ymmärtää pääkohdat ja tärkeimmät yksityiskohdat ympärillään käytävästä laajemmasta muodollisesta tai epämuodollisesta keskustelusta.	Opiskelija osaa kertoa tavallisista, konkreettisista aiheista kuvaillen, eritellen ja vertaillen. Opiskelija ilmaisee itseään suhteellisen vaivattomasti ja pystyy kirjoittamaan henkilökohtaisia ja julkisempiakin viestejä ja ilmaisemaan ajatuksiaan myös joistakin kuvitteellisista aiheista. Opiskelija käyttää kohtalaisen laajaa sanastoa ja tavallisia idiomeja sekä monenlaisia rakenteita ja mutkikkaitakin lauseita. Opiskelija hallitsee ääntämisen perussäännöt muissakin kuin harjoitelluissa ilmauksissa.

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>

B2 .1 It se- näi sen kiel it- aid on per us- tas o	Opiskelija pystyy viestimään sujuvasti myös joissakin itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa käytetään joskus käsitteellistä, mutta kuitenkin selkeää kieltä.	Opiskelija pystyy tuomaan oman kantansa esille ja toisinaan käyttämään vakiofraaseja, kuten "Tuo on vaikea kysymys" voittaakseen itselleen aikaa. Opiskelija pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija pystyy tarkkailemaan omaa ymmärtämistään ja viestintäänsä sekä korjaamaan kieltään.	Opiskelija pyrkii ilmaisemaan ajatuksiaan asianmukaisesti ja viestintäkumppania kunnioittaen ottaen huomioon erilaisten tilanteiden asettamat vaatimukset.	Opiskelija ymmärtää asiallisesti ja kielellisesti kompleksista puhetta tai kirjoitettua tekstiä. Opiskelija pystyy seuraamaan laajaa puhetta ja monimutkaista argumentointia sekä ilmaisemaan kuulemastaan pääkohdat. Opiskelija ymmärtää suuren osan ympärillään käydystä keskustelusta. Opiskelija ymmärtää monenlaisia kirjoitettuja tekstejä, jotka voivat käsitellä myös abstrakteja aiheita ja joissa on tosiasioita, asenteita ja mielipiteitä.	Opiskelija osaa ilmaista kohtuullisen selkeästi ja täsmällisesti itseään monista kokemuspiiriinsä liittyvistä asioista käyttäen monipuolisia rakenteita ja laajahkoa sanastoa, johon sisältyy myös idiomaattisia ja käsitteellisiä ilmauksia. Opiskelija pystyy osallistumaan myös melko muodollisiin keskusteluihin ja hallitsee kohtalaisen laajan sanaston ja vaativiakin lauserakenteita. Ääntäminen on selkeää, sanojen pääpaino oikealla tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.
--	--	---	---	---	--

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO

T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>
B2 .2 Toimiva i tse- nä nen kiel itait o	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä monenlaisissa myös itselleen uusissa viestintätilanteissa, joissa tarvitaan monipuolista kieltä.	Opiskelija pyrkii antamaan palautetta, esittämään täydentäviä näkökohtia tai johtopäätöksiä. Opiskelija pystyy edistämään viestinnän sujumista sekä tarvittaessa käyttämään kiertoilmaisuja ja pystyy neuvottelemaan myös mutkikkaiden asioiden ja käsitteiden merkityksestä. Opiskelija osaa käyttää ymmärtämistä tukevia strategioita, kuten pääkohtien poimimista ja esimerkiksi tekemään muistiinpanoja kuulemastaan.	Opiskelija pystyy ilmaisemaan ajatuksiaan luontevasti, selkeästi ja kohteliaasti sekä muodollisessa että epämuodollisessa tilanteessa ja valitsemaan kielenkäyttöä van tilanteiden ja niihin osallistuvien henkilöiden mukaan.	Opiskelija ymmärtää elävää tai tallennettua selkeästi jäsennettyä yleiskielistä puhetta kaikenlaisissa tilanteissa ja ymmärtää jonkin verran myös vieraita kielimuotoja. Opiskelija pystyy lukemaan eri tarkoituksiin laadittuja kompleksisia tekstejä ja tiivistämään niiden pääkohdat. Hän pystyy tunnistamaan asenteita ja arvioimaan kriittisesti kuulemaansa ja/tai lukemaansa.	Opiskelija osaa ilmaista itseään varmasti, selkeästi ja kohteliaasti. Hän hallitsee laajasti kielelliset keinot ilmaista konkreetteja ja käsitteellisiä sekä tuttuja ja tuntemattomia aiheita. Opiskelija osaa viestiä spontaanisti ja kirjoittaa selkeän ja jäsentyneen tekstin. Ääntäminen on hyvin selkeää, sanojen pääpaino on oikealla tavulla ja puhe sisältää joitakin kohdekielelle tyypillisiä intonaatiomalleja.

KEHITTYVÄN KIELITAIDON TASOJEN KUVAUSASTEIKKO					
T a i t o - t a s o	Taito toimia vuorovaikutuksessa			Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
	<i>Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa</i>	<i>Viestintästrategioiden käyttö</i>	<i>Viestinnän kulttuurinen sopivuus</i>	<i>Tekstien tulkintataidot</i>	<i>Tekstien tuottamistaidot</i>

C1 .1 Tait ava n ki eli- taid on per us- tas o	Opiskelija pystyy vuorovaikutukseen monipuolisesti, sujuvasti ja täsmällisesti kaikenlaisissa viestintätilanteissa.	Opiskelija ottaa luontevasti vastuuta viestinnän etenemisestä. Opiskelija osaa muotoilla uudelleen, mitä haluaa ilmaista sekä pystyy perääntymään, kun kohtaa vaikeuksia, ja käyttää taitavasti kieleen tai kontekstiin liittyviä vihjeitä tehdessään johtopäätöksiä tai ennakoidessaan tulevaa.	Opiskelija pystyy käyttämään kieltä joustavasti ja tehokkaasti sosiaaliin tarkoituksiin sekä ilmaisemaan tunnetiloja, epäsuoria viittauksia, esim. ironiaa ja leikkimielisyyttä.	Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti myös pitempiä esityksiä tutuista ja yleisistä aiheista, vaikka puhe ei olisikaan selkeästi jäsenneiltyä ja sisältäisi idiomattisia ilmauksia tai rekisterin vaihtoksia. Opiskelija ymmärtää yksityiskohtaisesti monipolvisia käsitteellisiä kirjoitettuja tekstejä ja pystyy yhdistämään tietoa monimutkaisista teksteistä.	Opiskelija osaa ilmaista itseään sujuvasti, täsmällisesti ja jäsenyteen monenlaisista aiheista tai pitämään pitkähkön, valmistellun esityksen. Opiskelija pystyy kirjoittamaan hyvin jäsenyneitä tekstejä monimutkaisista aiheista varmalla, persoonallisella tyylillä. Opiskelijan kielellinen ilmaisuväara on hyvin laaja. Ääntäminen on luontevaa ja vaivatonta kuunnella. Puherytmi ja intonaatio ovat kohdekielelle tyypilliset.
---	--	---	---	--	--

